

การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า
จ.แม่ฮ่องสอน

นายศุภกร ประทุมถิ่น

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน รวมทั้งสิ้น 3 รอบ ซึ่งในรอบที่ 1 โดยวิธีการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามในรอบที่ 2 และ 3 ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ 89 ข้อความ การวิเคราะห์ผลข้อคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างฐานนิยม และค่ามัธยฐานไม่เกิน 1.00 ในแต่ละข้อความ และกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) โดยการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 42 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 15 ท่านได้แสดงประเด็นให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอด จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1.ชุมชน 2.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.นโยบาย และ 4.ผู้ประกอบการ ที่มีต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คุณลักษณะคุณธรรม คุณลักษณะความพอประมาณ คุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม โดยมีความเห็นสอดคล้องในระดับมากที่สุดต่อข้อความ การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน ด้วยค่ามัธยฐาน = 5.00 ค่าพิสัยควอไทล์ = 0.50 และค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยม และค่ามัธยฐาน = 0.00 ในด้านการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอดมีความสอดคล้องกันหลายคนในเรื่องความต้องการให้หมู่บ้านถ้ำลอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาตลอดปีแต่ต้องอยู่ภายใต้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอด แบ่งเป็นช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว และในฤดูการท่องเที่ยว โดยจำแนกออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างสังคมเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การสร้างองค์ความรู้วัฒนธรรมไทใหญ่ ระยะที่ 3 การพัฒนาภูมิทัศน์ และสาธารณูปโภค ระยะที่ 4 การจัดการการท่องเที่ยวด้วยชุมชนเอง

ABSTRACT

The purpose of this research was to create a model of sustainable management in cultural tourism under the King's sufficiency economy philosophy based on community in the area of Tai community at Tam Lod village, Pangmapha district, Mae Hong Son province. This research used Delphi technique by 15 specialists opinion total 3 times, the first time by interview and then by questionnaire, that was analysis from those experts opinion total 89 items. The analysis in the last time questionnaire by Median more than 3.50, Interquartile rang not over 1.50 and Mean and Median distinction not over 1.00 from each item. And the second group, who is the population in Tam Lod village research by Participatory Rural Appraisal (PRA) with opinion of 42 persons.

The result of this research showed 15 experts gave the point of 4 elements is community element, government element, policy element, and entrepreneur element to the King's sufficiency economy philosophy. The expert pooled together in item of develop investment have to do in step by step not more than community budget Median = 5.00, Interquartile range = 0.50, Mean and Median distinction = 0.00. The second group interview that showed the people in Tam Lod village to be cultural tourism attraction and welcome tourist visit every season all year but still in agriculture live. The model of sustainable management in cultural tourism under the King's sufficiency economy philosophy in Tam Lod village can classify in 4 period the first period for to be sufficiency economy community, the second period for make a knowledge of Tai cultural, the third to be develop of landscape and public utility, and the last community of tourism by them self.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของสำนักคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ที่จัดสรรทุนวิจัยประจำปีงบประมาณ 2553 แก่ผู้วิจัยได้
ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ และดร.อรุณศรี
อื้อศรีวงษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือในงานวิจัย ทั้ง 2 ชุดที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยใน
ครั้งนี้ และให้คำแนะนำที่ดีในการปรับปรุง และพัฒนาเครื่องมือให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 15 ท่านที่ยินดีเข้าร่วมกระบวนการวิจัยแบบ
เทคนิคเดลฟายตลอดการวิจัย เนื่องจากมีการเก็บรวบรวมข้อมูลถึง 3 รอบ ประกอบกับมีข้อความที่
มาก ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณประชาชนหมู่บ้านถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทุกท่านที่ให้การต้อนรับ และให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นในการวิจัยอย่างเต็มที่ และ
ให้การต้อนรับด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า อธิการบดีมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนต์รี ศิริจันทร์ชื่น ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้จน
สำเร็จ

สุดท้ายนี้การวิจัยในครั้งนี้ไม่อาจจะสมบูรณ์ได้ หากขาดผู้ทรงคุณวุฒิในการ
ตรวจสอบความสมบูรณ์ของรายงานการวิจัย และเป็นທີ່ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะมาด้วยดีโดยตลอด
ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของงานวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	8
2. ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด	10
3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน	13
4. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	15
ก. แนวคิดด้านการท่องเที่ยว	15
ข. แนวคิดด้านวัฒนธรรม	16
ค. แนวคิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	17
5. การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย	19
ก. ความหมายของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย	19
ข. วิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ	20
ค. กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย	20
ง. ข้อได้เปรียบของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย	21
จ. ข้อดีของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย	21
ฉ. ปัญหาของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย	21
ช. ทำไมต้องใช้การศึกษาเทคนิคเดลฟาย	21

บทที่	หน้า
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
7. กรอบแนวคิดของการวิจัย	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ก. การศึกษาขั้นนำ	27
ข. การกำหนดกรอบของการวิจัย	27
ค. การหาผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มตัวอย่าง	28
ง. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	29
จ. การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
ฉ. การวิเคราะห์ข้อมูล	31
ช. การสรุป และการแปลผลข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
การอภิปราย	84
ข้อเสนอแนะ	97
รายการอ้างอิง	100
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก. สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย	106
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามรอบที่ 1,2 และ3	109
ภาคผนวก ค. ความถี่ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และ3	145
ภาคผนวก ง. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่ 2 และ3	157
ภาคผนวก จ. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	187
ภาคผนวก ฉ. รายชื่อประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอดที่เข้าสัมภาษณ์	189
ภาคผนวก ช. เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงกำกับข้อความ (รอบที่ 3)	191
ภาคผนวก ซ. แบบสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทใหญ่	194
ประวัติผู้เขียนงานวิจัย	195

ตารางที่		หน้า
15	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อเงื่อนไขคุณธรรม	61
16	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ	62
17	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล	63
18	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	64
19	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อเงื่อนไขความรู้	65
20	ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อเงื่อนไขคุณธรรม	66

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของงานวิจัย

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และ นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2545 ส่งผลให้ประชาชนชาวไทยได้เข้าใจถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง ซึ่งแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานต่อเนื่องมาในโอกาสต่างๆจนถึงปัจจุบันรวมแล้วกว่า 25 ปี เหตุการณ์ที่ทำให้ชาวไทยได้รู้จักแนวพระราชดำริอย่างจริงจังคือช่วงวิกฤตการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสนอแนะทางออกของปัญหา โดยพระราชทานแนวทางในการแก้ไขวิกฤตของประเทศ ภายใต้ชื่อ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Sufficiency Economy ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการ

ดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542)

ผลสืบเนื่องจากการเน้นย้ำของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโอกาสต่างๆ ต่อเนื่องมา เป็นระยะๆ เนื่องจากทรงมีพระราชประสงค์ทำให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและการใช้ชีวิตในวิถีทางสายกลาง ไม่ติดอยู่ในความประมาท ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการวางแผนพัฒนาประเทศ ได้อัญเชิญพระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) (เกษม วัฒนชัย, 2549) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่มีความสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาคนให้มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งผลจากพระราชประสงค์อันหวังดีนี้ ส่งผลให้ประชาชน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชนและทุกภาคส่วนของประเทศ เกิดการตื่นตัวและสนใจในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้ในกิจการของหน่วยงาน กันอย่างกว้างขวางในหลายระดับและหลายลักษณะ

กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพเศรษฐกิจรวมถึงการเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก ส่งผลให้เรากำลังเผชิญกับความท้าทายที่ปรับเปลี่ยนสถานการณ์เปลี่ยนวิสัยทัศน์ วิถีคิด และวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย (เกษม วัฒนชัย, 2551)

ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบกว่าหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน จึงส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยว เดินทางมาประเทศไทยจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เปรียบเทียบกับในปี 2549 และ 2550 แสดงให้เห็นถึงการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551) และคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ อีกทั้งภาครัฐได้ดำเนินการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยว อย่างจริงจัง โดยกระจายความสำคัญให้แต่ละภูมิภาคมีโอกาสได้ต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเท่าเทียมกัน ดังนั้น การท่องเที่ยวถือเป็นภาคส่วนหนึ่งที่พยายามสร้างมาตรฐานด้านการจัดการและพัฒนาทุกหน่วย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต หรือให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกส่วนได้พยายามวางแผนและจัดการ โดยรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไปสู่สากล โดยการนำเอกลักษณ์ วัฒนธรรมเพื่อเป็นจุดเด่นในการส่งเสริม

การพัฒนาการท่องเที่ยว (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2550) และส่วนหนึ่งได้ดำเนินตามหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดหนึ่งที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งตรงกับลักษณะที่ตั้งของทรัพยากรแบบเชื่อมโยงจากแห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งแสดงลักษณะการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวทั่วทั้งจังหวัด อีกทั้งทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหลายแห่ง จัดว่ามีความเข้มข้นสูง โดย ราณี อธิชัยกุล, 2549 กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเข้มข้นสูงว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดดเด่นหาชมได้ยาก หรือแปลกตากว่าที่อื่นๆ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีมากมายหลายกลุ่มกระจายตัวตามท้องถิ่นต่างๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คุณสมบัติเหล่านี้จึงสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวต้องการมาเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากการเดินทางมาเยือนของนักท่องเที่ยวผู้ท้องถิ่นต่างๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้อัตถักลักษ์ของคนในชุมชนนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2538 ได้กล่าวถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนว่า การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่ไปเร่งการสลายตัวของวัฒนธรรม สรุปคือว่าวัฒนธรรมชุมชนนั้นมีเหตุที่จะต้องสลายตัวอยู่แล้ว แต่การท่องเที่ยวเข้ามาช่วยเร่งการสลายตัวของวัฒนธรรมชุมชนให้เร็วขึ้น ทำให้ชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและคล้อยตาม เพียงเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ และรายได้ที่สนองกลับมา ทั้งปัจจุบันกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาในสังคมไทยอย่างมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากนักท่องเที่ยวที่นำมาเผยแพร่ในสังคมไทยอย่างไม่รู้ตัว เพราะความคุ้นเคยในวิถีชีวิตของตน นอกจากนี้การไหลบ่า ของวิทยาการทางตะวันตกและการศึกษาในระบบ ได้ส่งผลให้คนไทยมีแนวคิด ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด เปลี่ยนไปตามอย่างตะวันตก (ธิดา โมสิกรัตน์, 2550) อีกทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้บุคคลหลายกลุ่มปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็วในปัจจุบัน

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจหลายแห่งที่มีอยู่ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอดจึงถือเป็นจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่ง เนื่องจากเป็นชุมชน

ที่วิถีชีวิต และชาติพันธุ์ที่นำศึกษา อีกทั้งเป็นชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่ใกล้ คือ ถ้ำลอด และถ้ำผีแมน จากการที่เป็นชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวนี้ส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป จากบทสัมภาษณ์ ของนายปานจุง ฐิติกุลภัทรวงศ์ ชาวบ้านในชุมชนแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สู่อชีพทางการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนว่า ในระยะแรกวิถีชีวิตของ ชาวบ้านถ้ำลอดยังคงอาชีพการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลัก จนกระทั่งปี 2524 – 2525 เริ่ม มีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมความงามของถ้ำลอด ที่มีลักษณะขนาดใหญ่มีธารน้ำไหลผ่าน ภายในแยกย่อยเป็นห้อง โถงหลายห้องมีทั้ง ความงามที่เป็นธรรมชาติและมีแหล่งโบราณคดีในวัฒนธรรมโลหะ ของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ชาวบ้านได้เริ่มใช้ประโยชน์จากการเป็น แหล่งท่องเที่ยว โดยให้บริการนำเที่ยวและถ่อแพภายในถ้ำ (อ้างถึงใน อุดมลักษณ์ สุนทรระกูล, 2548)

การเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดวัฒนธรรมที่สวนทางกับเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้การท่องเที่ยว เกิดความเสื่อมโทรมในทุกๆ ด้าน ทั้ง แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ทรัพยากร ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น ทำให้การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมของชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด นั้น จึงเป็นสิ่งที่ทำท้ออย่างยิ่ง เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวัฒนธรรมที่ทวนกระแสที่มี ค่านิยมแนวคิดและเป้าหมายที่แตกต่างออกไปจากค่านิยมแบบบริโภคนิยมและวัฒนธรรมทุนนิยมที่ เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พูดถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง 4 ด้านด้วยกัน หนึ่ง ด้านวัตถุ สอง ด้านสังคม สาม ด้านสิ่งแวดล้อม และสี่ ด้านวัฒนธรรม แล้ว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้เตือนให้สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโดยภูมิคุ้มกันก็ จะต้องสร้างทั้ง 4 ด้าน (เกษม วัฒนชัย, 2551) และยังไม่แน่ชัดว่า รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมแบบยั่งยืนตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงจะมีลักษณะใดที่เหมาะสมกับชุมชน และมีแนวทางใดที่จะช่วยสนับสนุน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืน ในกระแส โคร่งสร้างในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในช่วงที่การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยสร้างรายได้ให้ประเทศ อย่างมาก เพื่อการจัดการให้เกิด ความยั่งยืนและความเสียหายน้อยที่สุด

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจในแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักถึงความอ่อนไหวของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงได้เกิดแนวคิดในการสร้างรูปแบบ การจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดย

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและสร้างความเสียหายน้อยที่สุดในทุกด้าน และลดปัญหาต่างๆ เพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างสมดุลและมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

1. คำว่า“เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ยึดความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามเอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้นำเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของ ทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

2. การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ณ ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

3. การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ใน งานวิจัยนี้ จะเน้นหลัก 3 ประการภายใต้ 2 เงื่อนไข ตามคำนิยามคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งอยู่ภายใต้ 2 เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรม

4. การวิจัยครั้งนี้ สร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนว พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และ กระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบ หมายถึง ข้อเสนอจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างประชากรใน การวิจัยที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ต่อ กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรม แหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม ของชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด

การจัดการ หมายถึง กระบวนการทางสังคม และเทคนิคในการใช้ทรัพยากรการบริหาร ในการดำเนินงานขององค์กร และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุ จุดประสงค์ขององค์กร

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ่ายทอดกันได้ เอาอย่างกันได้

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย โบราณสถาน โบราณวัตถุ งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดง ศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า ความเชื่อ เป็นต้น

การจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบยั่งยืน หมายถึง การจัดการที่ดำเนินการในขอบเขตความสามารถของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในชุมชน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ภายใต้อัน 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ และคุณธรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม ที่สามารถนำไปเผยแพร่แนะนำเพื่อไปประยุกต์ใช้กับชุมชนวัฒนธรรมต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

2. ได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นอื่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการศึกษาโดยแบ่งสาระสำคัญ ดังนี้

1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด
3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
  - ก. แนวคิดด้านการท่องเที่ยว
  - ข. แนวคิดด้านวัฒนธรรม
  - ค. แนวคิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
  - ง. แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
5. การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย
  - ก. ความหมายของเทคนิคเดลฟาย
  - ข. วิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ
  - ค. กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย
  - ง. ข้อได้เปรียบในการศึกษาเทคนิคเดลฟาย
  - จ. ข้อดีของการศึกษาเทคนิคเดลฟาย
  - ฉ. ปัญหาของเทคนิคเดลฟาย
  - ช. ทำไมจึงต้องใช้เทคนิคเดลฟาย
  - ซ. สถิติในการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ Sufficiency Economy เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตตลอดจนการพัฒนาและการบริหารประเทศ มาโดยตลอด 25 ปี จนเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ทรงได้พระราชทานดำริส “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้รับความสนใจจากประชาชน เมื่อพระองค์ทรงเน้นย้ำว่าเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ประเทศไทย รอดพ้นวิกฤติและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

สืบเนื่องจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2542 ที่พระองค์ทรงเสนอแนะทางออกของปัญหาที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้ชื่อว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งนำไปสู่การตีความที่หลากหลายทั้งจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ในสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขาวิชามาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำริอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเรียบเรียงขึ้นเป็น “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไข และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนทั่วไป

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบรอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจาก โลกภายนอก ได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนให้ดี

เสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีการพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทศรสร้างความสำเร็จ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2548)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนทางที่ควรจะเป็น โดยพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป

โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา (Philosophy) ในการพัฒนาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในทุกด้านทุกสาขาของประเทศ ตลอดจนสร้างสรรค์สังคมชนบทและสังคมไทยส่วนรวมให้มีความเข้มแข็งได้ เพราะแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นความเหมาะสมตรงตามฐานศักยภาพที่มีอยู่ของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นฐานทรัพยากรทางการเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือฐานวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาของเกษตรที่มีอยู่ดั้งเดิม เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่มากเกินไป เกิดเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจในทุกระดับจากระดับจุลภาคถึงระดับมหภาค เพราะหากระดับชุมชนในชนบทสามารถดำรงอยู่ได้อย่างพอเพียงแล้วส่งผลให้ประเทศสามารถดำรงอยู่ได้อย่างแน่นอน ซึ่งก็คือมิติการพัฒนาอย่างยั่งยืน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544)

ความหมายของคำว่า โลกภิวัตน์

โลกภิวัตน์ หมายถึง สภาวะ ระดับโลก ของกิจกรรมใดๆ ที่มีผลกระทบไปยังพฤติกรรมมนุษย์และระบบระหว่างประเทศ ขณะเดียวกันยังหมายถึง การสะพัดไปทั่วโลก ของกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดที่ไปกระทบต่อการตัดสินใจ พฤติกรรม และกิจกรรมที่สะพัดไป โดยแรงผลักดันตามธรรมชาติก็ตาม (ประทุมพร วัชรเสถียร, 2543)

2. ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด

2.1 ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

ชาวไทใหญ่บ้านถ้ำลอดมีประวัติ การอพยพจากบ้านไม้ล้านและบ้านปางคาม ซึ่งอยู่ใกล้กับชายแดนไทย – พม่า เนื่องด้วยปัญหาต้องการที่ทำกิน เมื่อแรกได้มาตั้งพื้นที่บ้านเรือนที่บ้านหัวกลาง ซึ่งยังคงตั้งอยู่ใกล้กับชายแดน ไทย – พม่า ต่อมาในปี พ.ศ.2512 จึงได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านถ้ำลอด เป็นต้นมา ช่วงที่การท่องเที่ยวเริ่มต้น ก็มีการอพยพเข้ามาของคนหลายกลุ่ม ทั้งจากญาติพี่น้องที่ชักชวนให้ย้ายตามเข้ามา คนเมืองจากจังหวัดภาคเหนือ ที่มีหน้าที่ในศูนย์ศึกษาทางธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอดซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี 2535 และกลุ่มชาวไทใหญ่ที่อพยพมาจากประเทศพม่า นอกจากนี้ยังมีชาวต่างชาติที่สมรสกับคนท้องถิ่น และเข้ามาตั้งถิ่นฐานและสร้างเกสต์เฮาส์ขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

2.2 ปัจจัยทางด้านกายภาพในการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานทางด้านกายภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ในอำเภอปางมะผ้า จำนวน 13 หมู่บ้าน พบว่ามีการตั้งถิ่นฐานในระดับความสูงตั้งแต่ 300-1000 เมตรขึ้นไปจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะของพื้นที่ในจำนวน 10 หมู่บ้านหรือร้อยละ 76.9 เลือกพื้นที่ราบอยู่ระหว่างหุบเขาและที่ราบในหุบเขายุขขนาดใหญ่ มีแหล่งน้ำใช้ของหมู่บ้านมาจากแหล่งน้ำผิวดิน บางหมู่บ้านมีการขุดบ่อน้ำใช้เองภายในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีน้ำจากแหล่งน้ำใต้ดินที่พบมากในภูมิภาค

ที่ประกอบด้วยหินปูนเป็นหลัก คือน้ำที่ระบายออกจากลำธารใต้ดิน หรือเรียกว่า “น้ำฐ” (อุคมลักษณะ สุนทรระกูล, 2548)

บ้านถ้ำลอด อยู่บนสันเขาเตี้ยๆ ความลาดชันต่ำ ติดกับลำน้ำาลงที่ระดับความสูงประมาณ 700 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะทางธรณีวิทยาบริเวณบ้านถ้ำลอดมีรอยเลื่อนเกิดขึ้น ทำให้เกิดน้ำน้ำาลงไหลตามแนวรอยเลื่อนนี้ แบ่งชุดหินออกเป็น 2 ชุด คือทางด้านตะวันออก เป็นหินตะกอนเนื้อหยาบและทางด้านตะวันตกอันเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านนี้เป็นชุดหินปูน ซึ่งลักษณะ ธรณีสัณฐานเป็นแอ่งหลุมยุบแบบเปิด (Doline) และมีพื้นที่บางส่วนเป็นลานตะพัก ลำน้ำาระดับสูง ของลำน้ำาลง (ชวลิต ขาวเขียว, 2542) แหล่งน้ำหลักในการเกษตรมาจากลำน้ำาลง และลำน้ำ าลงสาขาเล็กๆ ที่ไหลมาจากเทือกเขาใหญ่ใกล้หมู่บ้าน ส่วนน้ำใช้ในชีวิตประจำวันได้จากการประปา หมู่บ้าน ซึ่งต่อมาจากลำน้ำาลงสาขาของห้วยแห้งและห้วยปางช้างที่อยู่ใกล้ๆ กับหมู่บ้าน ส่วนแหล่งทรัพยากรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สังคมพืชป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง

2.3 ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมในการตั้งถิ่นฐาน

ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่บ้านถ้ำลอด สามารถ จำแนกออกเป็นสี่ปัจจัยย่อย คือ ระบบเครือญาติ องค์กรทางสังคม ระบบการผลิต และระบบ ความเชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ระบบเครือญาติ

จากบทสัมภาษณ์ นายโพ ปู่แจก กล่าวว่า ครอบครัวของชาวไทใหญ่บ้านถ้ำลอดมีลักษณะ เช่นเดียวกับวัฒนธรรมไทยในอดีต คือเป็นครอบครัวขยาย ในหนึ่งหลังคาเรือนอาจจะประกอบด้วย หลายครอบครัว เมื่อลูกๆ แต่งงานอาจแยกตัวออกไปตั้งบ้านอยู่ใกล้ๆ กับบ้านของพ่อแม่ตนเอง ในอดีตเมื่อเกิดปัญหาการขยายตัวของหมู่บ้านมาจนกระทั่งทรัพยากรขาดแคลนก็เกิดการรวมตัวของ กลุ่มเครือญาติสนิทแยกตัวไปตั้งกลุ่มบ้านต่างหาก (อ้างถึงใน อุคมลักษณะ สุนทรระกูล, 2548)

บทสัมภาษณ์ นายปานจูง จิตติกุลภักทรวงศ์ และนางเพ็ญศรี สุริยะ แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนในช่วงแรกของการตั้งถิ่นฐานที่บ้านถ้ำลอด เป็นลักษณะของ กลุ่มเครือญาติและคนคุ้นเคยที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เกิดจากการชักชวนและร่วมกันเลือกพื้นที่ตั้ง ใหม่โดยผู้นำกลุ่มอาวุโสที่ได้รับการยอมรับนับถือ การย้ายมาในช่วง 2-3 ปีแรกยังประกอบด้วยกลุ่ม คนเพียงเล็กน้อยประมาณ 8 หลังคาเรือนเมื่อมีความแน่ใจแล้วว่า หมู่บ้านใหม่มีความเป็นอยู่ อุคสมสมบูรณ์ จึงได้กลับไปชักชวนญาติพี่น้องตนให้ตามมาสมทบ (อ้างถึงใน อุคมลักษณะ สุนทรระกูล , 2548)

การเพิ่มขึ้นของประชาชนบ้านถ้ำลอดตั้งแต่ปี 2536 มีจำนวนมากขึ้น สังเกตได้จากการขยาย พื้นที่ที่ตั้งบ้านเรือน ซึ่งแต่เดิมมีกลุ่มบ้านหลักคือบ้านเหนือและบ้านใต้ ตั้งอยู่ริมถนนสายหลัก ตัดผ่านหมู่บ้าน แต่ปัจจุบันมีกลุ่มบ้านแยกย่อยมากขึ้นหลายกลุ่ม นอกจากกลุ่มคนที่เครือญาติหรือ คนบ้านถ้ำลอดชักชวนมาแล้ว ยังมีกลุ่มคนไทยใหญ่จากประเทศพม่าที่เดินทางมารับจ้างและ

ตั้งถิ่นฐานเป็นการถาวร แล้วชวนให้พี่น้องของตนอพยพตามมา มีคนเมืองจากจังหวัดอื่นเข้ามาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และชาวต่างประเทศที่เข้ามาตั้งรกรากและแต่งงานกับคนในพื้นที่

2.3.2 องค์กรทางสังคม

กลุ่มทางสังคมที่มีความสำคัญของชาวไทยใหญ่ เป็นเช่นเดียวกับชาวกะเหรี่ยง คือประกอบด้วยผู้อาวุโส ผู้นำทางการปกครอง และผู้นำทางศาสนา หรือหมอเมือง ซึ่งเป็นคนประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการไหว้ผีประจำหมู่บ้าน อีกทั้งยังเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดของชาวหมู่บ้านมากคนหนึ่ง กลุ่มผู้อาวุโส ผู้นำหมู่บ้าน และหมอเมือง จะช่วยกันตัดสินใจเลือกพื้นที่ตอนย้ายมาอยู่บ้านถ้ำลอด นอกจากนี้กลุ่มผู้นำและผู้อาวุโสของหมู่บ้านยังมีบทบาทครอบคลุมไปถึงการจัดการทรัพยากรของหมู่บ้านโดยกำหนดพื้นที่หรือเกณฑ์การใช้ทรัพยากรร่วมกันของชุมชน

2.3.3 ระบบการผลิต

บ้านถ้ำลอดมีระบบการผลิตหลักเป็นการทำไร่ ปลูกพืชประเภทข้าวโพด งามา และงาคำ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การทำเกษตรกรรมของบ้านถ้ำลอดก็มีขีดจำกัด เนื่องจากพื้นที่ราบของหมู่บ้านนี้มีไม่มาก ทั้งนี้เพราะช่วงเวลาที่ย้ายเข้ามานั้น พื้นที่ราบอันอุดมสมบูรณ์ถูกจับจองไปเกือบหมดแล้ว ชาวบ้านจึงเลี้ยงวัวเป็นอาชีพเสริม โดยเพิ่มมีการเลี้ยงวัวเพื่อขายอย่างจริงจังเมื่อตอนย้ายมาอยู่ที่บ้านถ้ำลอดใหม่ๆ

2.3.4 ระบบความเชื่อ

จากบทสัมภาษณ์ของคนในชุมชนแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าชาวไทยใหญ่จะหันมานับถือศาสนาพุทธเป็นเวลานานแล้วแต่ความเชื่อเลื่องลือที่ฝังรากลึกยังคงมีอยู่ ความเชื่อหลายอย่างกลายเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติ จนกระทั่งมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ในการตั้งถิ่นฐานของชาวไทยใหญ่ก็มีข้อห้ามเกี่ยวกับพื้นที่ที่สืบต่อกันมาเช่นกัน คือ

1) คนไทยใหญ่หรือคนไตมีคำพูดที่สั่งสอนต่อๆ กันมาว่า “สบห้วยคำ สันคอยต่อ ห้ามตั้งบ้าน” ถ้าหากตั้งบ้านอยู่จะเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน

“สบห้วยคำ” หมายถึง บริเวณพื้นที่ต่ำซึ่งเป็นจุดบรรจบของลำห้วยหรือสายน้ำที่ไหลมาจากที่สูง

“สันคอยต่อ” หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ระหว่างคอย 2 ลูกต่อกันตามความเชื่อก็คือ สิ่งที่ไม่ดีต่างๆ จะไหลลงมารวมกันบริเวณนี้ ถ้าหากจะตั้งบ้านชาวบ้านก็จะเลือกบริเวณไหล่เขาหรือไหล่คอยที่ไม่มีความชันมากนัก

2) พื้นที่ในหุบเขาเล็กๆ ริมลำน้ำ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ซึ่งมีพื้นที่ราบกว้างขวาง แต่ชาวบ้านน้ำลอดกลับไม่เลือกตั้งบ้านเรือน ใช้เป็นเพียงที่ทำกินเท่านั้น เนื่องจากพ่อเฒ่าจิ่งเฒ่า (ผู้เลือกที่ตั้งหมู่บ้าน) บอก “ว่าที่ตรงนี้ไม่ค่อยมีลม

อากาศไม่ดี หนาวเกินไปเพราะอยู่ใกล้น้ำมาก ถ้าอยู่ที่สูง ลมดีอากาศดี เหมาะแก่การตั้งบ้านเรือนมากกว่า”

- 3) ห้ามตั้งบ้านอยู่ใกล้ภูเขาลูกโดด
  - 4) พื้นที่ใกล้กับหนองน้ำนิ่ง เชื่อว่าเป็นที่ผีอาศัยอยู่
  - 5) ที่น้ำซับ หรือแหล่งน้ำที่ไม่เห็นว่ามีที่มาจากไหนแต่มีน้ำไหลซึมออกมาตลอดเวลา เชื่อว่าเป็นน้ำที่มีผีอาศัยอยู่
  - 6) จะไม่ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กับลำห้วยหรือแหล่งน้ำที่น้ำเป็นสีเหลือง แดง หรือสีขุ่น เชื่อว่าเป็น “ผีปูน ผีโคล (ผีไซ้)” ถ้าหากเข้าไปโดนแล้ว จะเกิดอาการผื่นคันขึ้น หรือเจ็บป่วย บวมตามร่างกาย ต้องให้หมอเมืองเป็นผู้รักษา ลักษณะน้ำชนิดนี้เป็นเช่นเดียวกับหนองน้ำนิ่งซึ่งสีของน้ำที่เปลี่ยนแปลงนั้นอาจมีพิษต่อผิวหนัง เมื่อไปถูกจึงเกิดการอักเสบ ระคาย
  - 7) ห้ามตั้งบ้านเรือนบริเวณใกล้กับ “น้ำฮู”
- หลังจากการตัดสินใจเลือกที่ตั้งแล้วก็ยังมีขั้นตอนเลี้ยงทายอีกครั้งเพื่อตรวจดูว่าพื้นที่เลือกนี้เหมาะสมหรือไม่ ไม่ได้ตั้งอยู่บนวัดหรือศาลหลักเมืองเก่า หรือพื้นที่ผีอาศัยอยู่ (อ้างถึงใน อุดมลักษณ์ สุนทรระกูล, 2548)

3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การที่ประเทศไทยได้พยายามพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความทัดเทียม ประเทศต่างๆ เช่น การวางแผนเข้าเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrializing Countries – NICS) รวมถึงการที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก ประการที่สำคัญคือ การที่ขาดการพิจารณาและไตร่ตรองอย่างรอบครอบเพื่อให้การพัฒนาทุกด้านเกิดการสอดคล้องกันทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ผลที่ได้รับคือ เศรษฐกิจเกิดการเจริญเติบโต แต่ส่งให้ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้นตามมาด้วยการพัฒนาไม่เกิดความยั่งยืน ด้วยการพัฒนาทางวัตถุตั้งกล่าว ส่งผลให้ความสมดุลในสังคมจางหายไป และเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ ทำให้มีผู้ที่เห็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในวิถีด้านต่างๆ

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีเป้าหมายหลักคือการอยู่ดี กินดีตามอัตภาพพื้นฐาน ที่มนุษย์พึงมีพึงได้รับ สานติสุข และความสภาพยั่งยืน (สุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล, 2550)

การพัฒนาแบบยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ยืด คน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้ความสำคัญแก่เสรีภาพ ภารดรภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เน้นความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนจนถึงการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการร่วมคิดร่วมพัฒนา ให้ผลประโยชน์ตกแก่ประชาชนและชุมชน มิใช่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงแต่ทำตามรัฐสั่ง การพัฒนาแบบยั่งยืนจึงเป็นแนวทางพัฒนาบนพื้นฐานศักยภาพ

ของชุมชน รวมทั้งระบบความคิด ภูมิปัญญาของสังคมนั้นๆ และมิติด้านวัฒนธรรมระยะยาว เป้าหมายของการพัฒนาคือ ความอยู่ดีกินดีของคนระดับล่าง หรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ ตามพื้นฐานการดำรงชีวิตในสังคมที่เกื้อกูลสมานฉันท์ มีความผาสุกสถาพรที่ยั่งยืน การพัฒนาตามแนวทางนี้ในสังคมไทยปัจจุบันที่ได้ทำกันในบางหมู่บ้านบางพื้นที่นั้นมีหลายรูปแบบ อาทิ วนเกษตร เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ การพัฒนาแบบพึ่งตนเอง การพัฒนาแนวพุทธ และการพัฒนา แนววัฒนธรรมชุมชน แนวคิดและแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืนทำให้เกิดคำขวัญว่า “คนมีความสุข ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน” (วิวัฒน์ชัย อัครถาวร, 2548)

วิวัฒน์ชัย อัครถาวร ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าหลักแนวคิดของการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลาง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม และการสร้างสานติสุขอย่างแท้จริง ในกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการดังนี้ (วิวัฒน์ชัย อัครถาวร, 2544)

1. ภาพการผลิต (Productivity) การพัฒนาจะต้องสร้างผลผลิตอย่างต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ ประชาชนจะได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงาน รวมทั้งมีส่วนร่วมเต็มที่ในการสร้างรายได้และการจ้างงาน ดังนั้นจึงต้องลงทุนด้านการศึกษาและการพัฒนาคนอย่างจริงจัง ซึ่งจะนำไปสู่ภาพการผลิต หนุนเนื่องความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีความมั่นคงและกระจายผลประโยชน์ไปถ้วนทั่ว

2. ความเสมอภาค (Equity) ประชาชนควรมีโอกาสเท่าเทียมกัน และสร้างความเท่าเทียมทางการพัฒนาด้วยการกระจายรายได้ กระจายอำนาจทางเศรษฐกิจการคลังสู่ภาคและท้องถิ่น กระจายความเจริญสู่ต่างจังหวัด กระจายอำนาจทางการเมืองและการบริหารราชการ กระจายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวาง ทั่วประเทศ คำนึงการศึกษาให้แก่ประชาชน

3. ความยั่งยืน (Sustainability) ปลูกฝังสร้างสำนึก การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ดิน และน้ำ รวมทั้งมีมาตรการดำเนินการอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างโอกาสความเท่าเทียมกันในการใช้ทรัพยากรเชิงอนุรักษ์ มิใช่เพียงแก่คนรุ่นนี้เท่านั้น หากแต่รวมถึงรุ่นลูกหลานในอนาคตด้วย

4. การให้อำนาจแก่ประชาชน (Empowerment) การพัฒนาต้องโดยประชาชนและโดยชุมชนอันหลากหลาย ไม่ใช่เพียงเพื่อประชาชนเท่านั้น หากแต่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมเต็มที่ ในการตัดสินใจและในกระบวนการต่างๆ ที่จะให้ชีวิตดีมีหลักประกันแก่พวกเขา สิทธิชุมชนและประชาธิปไตยจึงเป็นมิติที่สำคัญยิ่ง

5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) องค์ความรู้ท้องถิ่นจักต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนา วัฒนธรรมชุมชน ได้รับการเชิดชู ตลอดจนจนถึงจุดแข็งที่ดึงมาได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง และหากว่าการประยุกต์ความรู้ทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องระหว่าง

ภูมิปัญญาเทศ และภูมิปัญญาไทย ก็จะได้ภูมิปัญญาไทย ที่จักเป็นพื้นฐานความรู้อันเข้มแข็งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

4. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

อารยธรรมของมนุษย์ที่ยาวนาน ทำให้ชนชาติมากมาย ได้สรรค์สร้างสิ่งต่างๆ เพื่อเป็นข้อกำหนด กฎเกณฑ์ เครื่องมือ รวมถึงการสร้างสถานที่ต่างๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง ในแง่ของความสงบสุขและเครื่องอำนวยความสะดวก ในการดำรงชีวิตในสังคม อย่างเป็นระบบสืบมาจนเกิดการพัฒนาและสืบทอดรุ่นต่อรุ่น จนกลายเป็นวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นในเอกลักษณ์ ที่ชัดเจนซึ่งแสดงให้เห็นถึงชาติพันธุ์นั้นๆ ตามธรรมชาติของมนุษย์ มักจะสนใจและอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่แปลกใหม่จากของตนเอง ซึ่งความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของธุรกิจการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ทั้งทางการศึกษาและประสบการณ์ชีวิต นอกเหนือไปจากการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว (มรดกโลก, 2538) การเดินทางเช่นนี้ คือการเดินทางทางภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของชีวิตการศึกษาและการเรียนรู้ ปัจจุบัน เราเรียกว่าการเดินทางทางภูมิปัญญาที่ว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2540) ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญของบทบาทในการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมคือ การได้เผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นนั้นๆ มากขึ้น และในทางกลับกันผลที่ได้ต่อกันในท้องถิ่นคือความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม วิถีชีวิตของตนเอง และส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ก. แนวคิดด้านการท่องเที่ยว

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรม ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศในอันดับต้นๆ ยิ่งวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทันสมัยมากเท่าใด ก็ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทมากขึ้นเท่านั้น เพราะมนุษย์ต้องการพบเห็นสิ่งใหม่ๆ และต้องการศึกษาหาความรู้และ ประสบการณ์ชีวิต

สหพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of office Travel Organization หรือ IUOTO) หรือต่อมาในปี พ.ศ.2513 ได้เปลี่ยนเป็น องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organaization หรือ WTO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า จะต้องมิเงื่อนไขตามหลักสากลดังต่อไปนี้ คือ (Goeldner & Ritchie, 2006)

1. ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ที่มีใช้เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในกา

นั้น

Burkart and Medlik (1985) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยว 5 ประการดังนี้

1. การท่องเที่ยวเกิดการเคลื่อนที่ของมนุษย์ผู้ที่มีความหมายต่างๆ รวมทั้งการหยุดพัก
2. องค์ประกอบการท่องเที่ยวมี 2 ส่วนคือ การเดินทางสู่จุดหมาย และการหยุดพักประกอบกิจกรรมต่างๆ
3. การเดินทางและการหยุดพักเกิดขึ้นนอกภูมิภานาและที่ทำงาน ดังนั้นการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจวัตรประจำวันของนักท่องเที่ยว
4. การเดินทางนั้น เป็นการเดินทางชั่วคราว ชั่วระยะสั้นๆ โดยไม่ต้องใจว่าจะกลับภายในเวลา 1 – 2 วัน
5. การเดินทางสู่จุดหมายปลายทางมิได้เป็นไปเพื่อตั้งหลักแหล่ง หรือประกอบอาชีพเพื่อเกิดรายได้

ซึ่งหากพิจารณาความหมายทั้งสองที่กล่าวมาแล้วนั้นมีความใกล้เคียงกันอยู่มาก ทั้งนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization หรือ WTO) ยังมีการแยกประเภทของผู้เดินทางโดยใช้ระยะเวลาในการเดินทางเป็นข้อกำหนด ซึ่งนิยามใช้ความหมายนี้อยู่แพร่หลายในปัจจุบัน คือ

นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวที่มาพักอาศัยมากกว่า 24 ชั่วโมง และมีจุดประสงค์ในการเยือนเพื่อไม่เกิดรายได้

นักทัศนจร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาเยือนชั่วคราวโดยใช้เวลาน้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยมีได้พักค้างคืน

ข. แนวคิดด้านวัฒนธรรม

หากกล่าวถึงวัฒนธรรมนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายซับซ้อนอย่างมาก ในการให้คำจำกัดความ ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความที่แตกต่างมากกว่าร้อยความหมาย กล่าวว่ามีบันทึกในการให้คำจำกัดความของคำว่า วัฒนธรรม มากกว่า 160 ความหมาย เพราะมีขอบเขตที่กว้างขวางซึ่งเป็นการยากที่นักทฤษฎีจะหาคำจำกัดความให้เป็นหนึ่งเดียวกันได้ และเป็นการยากยิ่งในการกำหนดความหมายที่แท้จริงของคำว่าวัฒนธรรม (Kluckhohn, 1962)

คำว่า วัฒนธรรม นั้น เริ่มใช้กันครั้งแรกจากแทบตะวันตก โดยมีศัพท์ตรงกับคำว่า “Culture” ซึ่งแปลว่า องค์กรวมแห่งผลผลิตของสังคมมนุษย์ ซึ่ง เอ็ดเวิร์ด ไทเลอร์ (Edward B. Tylor) นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษ เป็นผู้ให้นิยามนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2475 หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ (พลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์) ทรงแปลคำว่า Culture ให้ตรงกับความหมายของไทย คือ วัฒนธรรม (สมบัติ พลายน้อย, 2537)

พระยาอนุমানราชชน (2515) ได้อธิบายถึงคำจำกัดความของคำว่า วัฒนธรรม ในหนังสือเรื่องวัฒนธรรม อย่างชัดเจนและน่าสนใจ ดังนี้

วัฒนธรรมแบ่งออกอย่างกว้างๆ ได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. วัฒนธรรมทางวัตถุ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสุขกาย เพื่อให้ได้อายุยืนยาว มีความสะดวกสบายในการครองชีพ วัฒนธรรมประเภทนี้ได้แก่ สิ่งจำเป็นเบื้องต้นในชีวิต 4 อย่าง และสิ่งอื่นๆ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ยานพาหนะ

ข. วัฒนธรรมทางจิตใจ หมายถึงสิ่งที่ทำให้ปัญญาและจิตใจมีความเจริญงอกงามได้แก่ การศึกษาวิชาความรู้อันบำรุงความคิดทางปัญญาและศาสนา จรรยา ศิลปะ และวรรณคดี กฎหมาย และระเบียบประเพณีซึ่งส่งเสริมความรู้สึทางจิตใจให้งอกงามหรือให้สบายใจ

วัฒนธรรมทั้งสองประเภทนี้ ย่อมพัวพันและเหลื่อมล้ำอยู่เป็นอย่างหนึ่งที่กล่าวว่า “สุขกายสบายใจ” ซึ่งขาดเสียแต่อย่างใดก็ไม่สมบูรณ์ ถ้าวัฒนธรรมของชาติใดหนักไปในประเภทใดประเภทหนึ่ง ก็เกิดความไม่สมดุลกัน เจริญไปในทางวัตถุเกินไป แต่ทางจิตใจไม่เจริญตาม เพราะฉะนั้น วัฒนธรรมทั้งสองประเภทนี้จึงต้องสัมพันธ์กันตามส่วนที่ควรอันอยู่ในดุลพินิจของสังคม

วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของหมู่คณะหรือกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งเป็นแบบอย่างมาตรฐานเดียวกันที่สมาชิกในกลุ่มนั้นรู้ เข้าใจ และยอมรับใช้ร่วมกัน เป็นลักษณะการดำรงชีวิตที่ทำให้กลุ่มสังคมนั้นแตกต่างจากกลุ่มสังคมอื่นๆ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมคือ ภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เป็นผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรมนั้นๆ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ, 2548)

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุ มีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปยังสังคมหนึ่ง จนกลายเป็นพฤติกรรมและวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถ ดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างมีสันติภาพ และอิสรภาพ อันเป็นพื้นฐานแห่งอารยะธรรมของมนุษย์ชาติ (คณะกรรมการการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมสภาผู้แทนราษฎร, 2536)

ในแง่มุมของวัฒนธรรมแล้วนักวิชาการสาขาต่างๆ ลงความเห็นพ้องกันว่าในประเทศไทยนั้น วัฒนธรรมประกอบเป็นสองลักษณะใหญ่ๆ คือ วัฒนธรรมร่วมและวัฒนธรรมย่อย กล่าวคือ วัฒนธรรมร่วมคือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ประชาชนในประเทศยึดถือปฏิบัติคล้ายๆ กัน หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตคล้ายกัน ภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองและเศรษฐกิจ ส่วนวัฒนธรรมย่อยต่างจากวัฒนธรรมร่วมตรงเป็นแบบแผนเฉพาะผู้คนในท้องถิ่น (ชนัญ วงษ์วิภาค, 2548)

ค. แนวคิดแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุป จากฉบับร่างของกฎบัตรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสากล ครั้งที่ 8 หรือ 8th Draft, for Adoption by ICOMOS at the 12th General Assembly, Mexico, October 1999 INTERNATIONAL CULTURAL TOURISM CHARTER. Managing Tourism Places of Heritage Significance, ICOMOS International Committee on Culture Tourism. ดังนี้

หลักที่ 1 เนื่องจากการท่องเที่ยวเปรียบเสมือนสิ่งที่เชื่อมโยงในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์และการจัดการที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นทั้งคนในท้องถิ่นและผู้มาเยือน เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงมรดกและวัฒนธรรมของพื้นที่ (ถือเป็นสิ่งสำคัญ) การตีความและการนำเสนอลักษณะสำคัญของทรัพยากรหรือแหล่งท่องเที่ยว, ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงความหลากหลายในปัจจุบันของพื้นที่และผู้คนในพื้นที่ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนทราบถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปจากแหล่งอื่นๆ ด้วย

หลักที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นพลวัต จึงอาจจะเกิดความขัดแย้งในแนวทางอนุรักษ์และจัดการ ดังนั้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมควรจะถูกจัดการในลักษณะที่ยั่งยืน โดยชนรุ่นปัจจุบัน เพื่อเพื่อความยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้านโครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรคำนึงถึง มุมมองด้านความงาม สังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ บริบทของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นๆ และน่าจะดีกว่าหากใช้วัสดุท้องถิ่นและคำนึงถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ซึ่งก่อนที่จะมีการประชาสัมพันธ์หรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แผนพัฒนาควรจะได้รับ การประเมินคุณค่าทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของทรัพยากร อีกทั้งนโยบายควรมีข้อกำหนดที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อลักษณะทางกายภาพ

หลักที่ 3 การอนุรักษ์และการวางแผนการท่องเที่ยวสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นควรจะแน่ใจว่านักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งความพอใจและสนุกสนาน ทั้งนักท่องเที่ยวสามารถได้รับประสบการณ์กับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้วยตนเอง หากผู้มาเยือนมีความนิยมในการเข้าถึงแหล่งนั้นด้วยตนเองมากขึ้น การใช้เส้นทางเดินเท้าเฉพาะอาจเป็นสิ่งที่ช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับความสมบูรณ์โดยรวม และกายภาพของสถานที่ รวมถึงลักษณะทางธรรมชาติและวัฒนธรรมด้วย การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพื่อความสะดวกสบายและความปลอดภัยต่อผู้มาเยือน ส่งเสริมความเพลิดเพลินในการมาเยือน แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ และไม่ขัดกับลักษณะความสำคัญของวัฒนธรรมในพื้นที่

หลักที่ 4 ชุมชนเจ้าบ้านและคนในท้องถิ่น ควรจะมีส่วนร่วมสำหรับการอนุรักษ์และการท่องเที่ยวทั้งในการวางแผน การจัดการและการบริหาร อีกทั้งการแปลความหมายความสำคัญของพื้นที่

หลักที่ 5 กิจกรรมอนุรักษ์และการท่องเที่ยวควรเอื้อประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นทั้งใน ด้านผลกำไรและการให้ความรู้และการศึกษา

หลัก 6 ด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ การท่องเที่ยวควรมีการป้องกันและส่งเสริมลักษณะความสำคัญและคุณค่าที่แท้จริงของ วัฒนธรรมและธรรมชาติ โดยแสดงลักษณะเด่น

ของสถานที่นั้นๆ และควรได้รับการจัดการและเผยแพร่ในลักษณะที่รักษาความแท้จริงของสถานที่ให้คงอยู่ และส่งเสริมประสบการณ์แก่ผู้มาเยือนด้วยการรักษาระดับจำนวนนักท่องเที่ยวและหลีกเลี่ยงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปในหนึ่งวัน การประชาสัมพันธ์ควรมีการกระจายผลให้กว้างขึ้น และควรลดแรงกดดันในสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก โดยสนับสนุนเสนอแนะให้นักท่องเที่ยวได้เยือนแหล่งท่องเที่ยวอื่น เพื่อมีประสบการณ์กว้างขึ้นและกระจายจำนวนนักท่องเที่ยว ส่วนการขายสินค้าในท้องถิ่น และสินค้าอื่นๆ ควรมีผลตอบแทนทั้งในแง่สังคมและเศรษฐกิจให้กับคนในพื้นที่อย่างเหมาะสม และในขณะเดียวกันก็ต้องแน่ใจว่าความสมบูรณ์โดยรวมของวัฒนธรรมจะต้องคงอยู่ต่อไป

5. การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย

การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟายนี้ ได้รับการยืนยันจากสารานุกรมเรื่องทฤษฎีและรูปแบบที่ใช้ในพฤติกรรมศาสตร์ ในปี ค.ศ. 1991 ว่าเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะในกรณีที่จะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ ที่กระจายอยู่ตามสถานที่ที่แตกต่างกันที่ไม่สามารถมาประชุมร่วมกันสามารถร่วมแสดงความคิดเห็น และประโยชน์อีกอย่างหนึ่งคือการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่ม ซึ่งทำให้การศึกษามีความละเอียดยิ่งขึ้น (Pfeiffer, 1991) การศึกษาแบบเดลฟาย เป็นเทคนิคที่ใช้ในการหาความคิดเห็นรวมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่ต้องการทราบและเป็นเทคนิคที่หาความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนั้นมานั่งเผชิญหน้ากันในที่ประชุม ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้วิธีการทางไปรษณีย์ (Linstone and Turoff, 1975) และเทคนิคนี้ได้รับการยอมรับในกลุ่มนักวิชาการทางการศึกษาอย่างมาก เนื่องจากเป็นวิธีที่มีระบบใช้ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริงและผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และเป็นอิสระโดยไม่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของบุคคลอื่นและไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเสียงส่วนใหญ่หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ (สุวรรณ เชื้อรัตนพงษ์, 2527-2528)

ก. ความหมายของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยผู้ที่ทำวิจัยไม่ต้องนัดผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมพบปะกันแต่ขอร้องให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจปัญหาในรูปแบบของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเทคนิคนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในที่ต่างๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัด และยังช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงส่วนใหญ่ (สุวรรณ เชื้อรัตนพงษ์, 2527-2528)

ข. วิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำวิจัยโดยเทคนิคเดลฟาย เนื่องจากผลการวิจัยจะมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ การเลือกเพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างดี (Qualified) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้วิจัยควรที่จะต้องกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญไว้ให้ชัดเจนและเหมาะสม ส่วนในกรณีเรื่องที่ทำวิจัยต้องวิเคราะห์ครอบคลุมความรู้หลายด้าน ผู้วิจัยจำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ แล้วขอผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนประเมินตนเองว่ามีความรู้ในแต่ละคำถามมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยบางท่านอาจพิจารณาตอบคำถามเพียงบางข้อก็ได้ (บุญวา ธรรมพิทักษ์, 2527)

ค. กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟายมีด้วยกันทั้งหมด 4 รอบ ในการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (Linstone and Turoff, 1975)

รอบที่ 1 โดยการส่งแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended Form) ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในประเด็นกว้างๆ เพื่อที่จะรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด หลังจากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับคืน แล้วแบบสอบถามเหล่านั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันและแยกความคิดเห็นที่ต่างกัน เพื่อการสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ต่อไป

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากข้อคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ซึ่งจัดทำเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่งแบบสอบถามนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อทำการลงน้ำหนักของความสำเร็จในแต่ละข้อคำถาม หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญ ส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 กลับมาแล้ว นำแบบสอบถามมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ

รอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาจากข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ซึ่งแบบสอบถามในรอบที่ 3 นั้น จะแสดงให้เห็นค่าคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบในรอบที่ 2 แต่ละท่านตอบอย่างไรมีความแตกต่างไปจากค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) ของคำตอบทั้งหมดในแต่ละข้ออย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่หรือต้องยืนยันคำตอบเดิมที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่าง ควอไทล์

รอบที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ และวิธีการตอบเช่นเดียวกับรอบที่ 3 แต่ค่าทางสถิติของแต่ละข้อคำถามที่แสดงในแบบสอบถามรอบที่ 4 นี้คิดได้จากผลการตอบแบบสอบถามของรอบที่ 3

อัลเฟรด รัสป์ (Alfred Rasp, 1973) ศึกษาพบว่า การวิจัยจำนวนมากได้ตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่ 4 ออกไป ทั้งนี้เพราะจะมีความแตกต่างกันน้อยมากในความคิดเห็นที่ได้จากรอบที่ 3 และรอบที่ 4 และข้อมูลที่ได้เพิ่ม ไม่คุ้มกับความพยายามในการดำเนินการจัดทำ (อ้างถึงใน ประยูร ศรีประสาธน์, 2523)

ง. ข้อได้เปรียบของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย มีดังนี้

1. เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง
2. ได้มาจากการย้ำถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้จากการกลั่นกรองหลายรอบ
3. ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด หรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบด้วยว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร
4. เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็น โดยไม่ต้องมีการพบปะประชุมกันจึงทำให้ทุ่นเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก

จ. ข้อดีของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย ดังนี้ (Bunning, 1979)

1. การใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ตอบได้แสดงความคิดเห็นโดยไม่ได้รับอิทธิพลต่อผู้อื่น
2. เมื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตอบในรอบแรกนี้ได้มีโอกาสที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับในรอบที่ 1 รอบที่ 2 ทำให้สามารถที่จะทบทวนความคิดเห็นของตนเองและให้ข้อคิดและทัศนะที่ละเอียดและถูกต้องมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไป แล้วผู้วิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายนี้เห็นว่าการใช้แบบสอบถามตามแบบเดลฟายให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์มากกว่าการสัมภาษณ์ หรือจากการที่ให้ผู้เชี่ยวชาญนั่งอภิปรายประชุมร่วมกัน

ฉ. ปัญหาของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Bunning, 1979)

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามบางครั้งเกิดความรำคาญ โดยเฉพาะในการให้ตอบแบบสอบถามรอบแรกที่เป็นคำถามกว้างมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญต้องแสดงความคิดเห็นของตนเอง
  2. ต้องใช้เวลาในการวิจัยมาก เนื่องจากมีการถามตอบโดยแบบสอบถาม 3 รอบ
- การที่เทคนิคเดลฟายเป็นระบบที่ใช้ความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ และเป็น การระดมความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ไม่ต้องการเผชิญหน้ากันระหว่าผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่ามันจะเป็นวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับสังคมไทยที่มีความเกรงใจกันในการแสดงความคิดเห็น

ช. ทำไมต้องใช้การศึกษาเทคนิคเดลฟาย

วิธีการที่ใช้กันมาตั้งแต่ดั้งเดิมในการหาความสอดคล้องหรือข้อยุติของความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คือ การอภิปรายกลุ่มระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและสรุปข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งในวิธีการนี้มักจะประนีประนอมความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การประนีประนอม

นี้มักจะเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลขององค์ประกอบของจิตวิทยาบางประการ เช่น อิทธิพลจากสมาชิกของกลุ่มที่หรือมีอำนาจสูง แม้แต่จากผู้ที่เกี่ยวข้องที่สุด ทำให้เกิดความไม่เต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยต่อหน้าบุคคลอื่นของสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งทำให้ผลสรุปที่ได้จากการอภิปรายคลาดเคลื่อนไปจากที่ควรจะเป็นได้ ดังนั้นเทคนิคเคลฟายเป็นกระบวนการที่จะเอาชนะองค์ประกอบเหล่านี้ โดยหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการที่จะเกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลและหันมาใช้วิธีการที่ผู้เชี่ยวชาญไม่จำเป็นต้องมาเผชิญหน้ากันรวมทั้งไม่มีการเปิดเผยรายชื่อด้วยว่าบุคคลใดบ้างที่ได้ รับเลือกมาเป็น ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยในครั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวสามารถป้องกันสมาชิกของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้พ้นจากการครอบงำทางความคิดจากสมาชิกของกลุ่มคนอื่นๆ ได้ และยังเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตัดสินใจได้อย่างอิสระ มีความรู้สึกปลอดภัยถึงแม้จะมีความคิดตรงข้ามกับผู้อื่นก็ตาม นอกจากนั้นยังสามารถขจัดความรู้สึกไขว้เขวที่เกิดจากลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลในการที่ต้องเผชิญหน้ากันได้ (สมบุญ ตันยะ, 2534)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐทิติยา หิรัณยหยาด (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และประเพณีพื้นบ้านของชุมชนบ้านหนองขาวที่สืบทอดต่อกันมา พร้อมหาแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบ้านหนองขาวให้เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำอาสา เจ้าหน้าที่รัฐ และบริษัทนำเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยสรุปว่า บ้านหนองขาวเป็นชุมชนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงเกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมของชนหลายชาติพันธุ์ ได้อย่างกลมกลืนจนเกิดวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชน และมีการอนุรักษ์เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นประเพณี วิถีชีวิต พิธีกรรม ภาษา ในด้านของศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของบ้านหนองขาว พบว่า มีความพร้อมในด้านคุณค่าทางการศึกษา ความปลอดภัย สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์ แต่ยังคงเพิ่มเติม ด้านร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทั้งนี้ชุมชนต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูงานเทศกาลและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2529 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และอนุรักษ์ เทศกาลประเพณีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการวิจัยเฉพาะกรณีของงานเทศกาลและประเพณีทั้ง 4 ภูมิภาค คือ งานเทศกาลออกพรรษา และงานปอยส่างลอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน งานเทศกาลโหม และประเพณีผูกเสี่ยว จังหวัดขอนแก่น

งานวันประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานเทศกาลชั้กพระ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี งานเทศกาลเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราช และงานอีดิล ฟิตรี
จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูงานเทศกาลและประเพณีนั้นเป็นเรื่อง
ของคุณค่าทางด้านจิตใจ ของสังคม ในขณะที่กระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นเรื่องของ
การขยายผลทางเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรม อีกทั้งวิถีแห่งการพัฒนาเท่าที่ผ่านมามีลักษณะ
มุ่งสาระทางวัตถุอย่างหยาบๆ ด้วยขาดการเน้นสาระทางด้านจิตใจ อันจะส่งผลให้กลายเป็นสังคม
ที่ล้มเหลวในที่สุด ดังนั้นควรให้ความสำคัญต่อมาตรการในการอนุรักษ์และฟื้นฟูงานเทศกาลและ
ประเพณีอย่างจริงจัง โดยเน้นคุณค่าสาระทางศิลปวัฒนธรรมให้สามารถธำรงเอกลักษณ์อยู่ได้อย่างมี
ลักษณะต่อเนื่อง หรือเป็นการแสดงให้เห็นถึง ความงดงามของสิ่งเหล่านี้ในอดีต ในขณะที่เดียวกัน
ควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคทางศิลปวัฒนธรรมแบบร่วมสมัย ของตนเอง และควบคู่ไปกับ
การอนุรักษ์ ฟื้นฟูสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก้าวเข้าสู่วิกฤติ หากสามารถทำได้ แนวทาง
การอนุรักษ์และฟื้นฟูงานเทศกาลและประเพณีให้เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ย่อมบรรลุ
ผลสำเร็จได้อย่างก้าวหน้าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

รติกา อังกูร (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานการณ์และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว
เชิงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
เชิงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความเป็นชนชาติไทย
รวมถึงศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
การบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ
ผู้ประกอบการภาคเอกชน ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี
ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และนนทบุรี

ผลการวิจัยสรุปว่า สถานการณ์และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวลักษณะนี้เป็นการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม
ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มที่นักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ
วิถีชีวิต ในศิลปวัฒนธรรมของไทย ทั้งนี้การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวที่ผ่านมามีพบว่า
แต่ละจังหวัดมีปัญหาสำคัญ ซึ่งเป็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่ต้องการแก้ไขโดยด่วนในลักษณะ
คล้ายคลึงกัน หากแต่ความละเอียดอ่อนที่แตกต่างกัน เพราะแต่ละท้องถิ่นต่างมีลักษณะ
วิถีการดำรงชีวิตและลักษณะทางสังคมที่ต่างกัน ความโดดเด่นทางศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น
และความหลากหลาย เป็นแกนหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวการกระจายอำนาจ
การบริหารจัดการแก่ชุมชนและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นฐานะ

เจ้าของวัฒนธรรม และส่วนใหญ่ชุมชนต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย

สังศรี วงษ์เวช (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริบทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิงพร้อมทั้งวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้ศึกษามานำไปสังเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง การศึกษาเป็นเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างเป็น ประชากรในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงครอบคลุมสองฝั่งแม่น้ำปิงตั้งแต่ฝายพระยาคำจนถึงท่าวัดศรีโคง

ผลการวิจัยสรุปว่า สองฝั่งแม่น้ำปิง มีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ครบถ้วน จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ให้สามารถจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ 2 รูปแบบหลักๆ คือการท่องเที่ยวทางน้ำและทางบก และยังพบว่าปัจจุบันยังขาดความชัดเจนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการวิเคราะห์โดยวิธี SWOT ดังนี้ จุดแข็ง คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย จุดอ่อน คือ มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ไม่เด่นชัด อุปสรรค คือ ขาดความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ บริเวณแม่น้ำปิง โอกาส ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำปิง คือทำการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ได้ง่ายเพราะเกิดกระแสนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมีความเป็นเมืองท่องเที่ยวเป็นพื้นอยู่แล้ว

อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อชุมชนกรณีศึกษาชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนของชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นหลัก ผลการศึกษาได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลต่างๆ ได้พบประเด็นที่น่าสนใจพอสรุปได้ ดังนี้

เกาะยวน้อย เป็นเกาะที่มีความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่งดงาม อันเป็นคุณค่าที่ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบใหม่ของจังหวัดพังงา การพัฒนาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ เส้นทางการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ประชาชนชาวเกาะยวน้อยเริ่มตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต จากการท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะช่วยส่งเสริมรายได้ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น แต่ประชาชนก็ยังคงยึดอาชีพการประมงเป็นหลัก นอกจากนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังของหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญเพื่อสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น น่าจะสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ ได้ทำการวิจัย เรื่องการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ชาวเขา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประวัติการท่องเที่ยวในชุมชน ศึกษาข้อมูลและ ความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนที่มีการท่องเที่ยวเข้าไป รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีขอบเขต การศึกษาในชุมชนกระเหรี่ยง เย้า และมุเซอ ที่ตั้งอยู่บนเส้นทางท่องเที่ยวในลุ่มน้ำกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย การเลือกชุมชนที่ศึกษาเป็นการเลือกแบบเจาะจง และสุ่มตัวอย่าง คร่าวเรือนในแต่ละชุมชนแบบง่าย การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปว่า การท่องเที่ยวเริ่มเข้ามาที่บ้านร่วมมิตรเมื่อปี พ.ศ.2518 โดยนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติเดินเท้าเข้ามาในชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวระยะแรกเป็นการท่องเที่ยวเพื่อ ชมธรรมชาติและศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โดยชุมชนมีการย้ายออกมากกว่า การย้ายเข้า ประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อชุมชน พบว่าการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ รายได้ ระบบการผลิตและการลงทุนใน ทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชน การร่วมกิจกรรม การย้ายถิ่นที่ อยู่อาศัย และปัญหาสังคมต่างๆ ด้านวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการอยู่อาศัย วัฒนธรรม การบริโภค วัฒนธรรมการแต่งกาย และการดำเนินชีวิตด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 1.ปัจจัยภายนอก ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว รัฐได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยจัดทำ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่วนปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดเชียงรายมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งที่เกิดจากธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น 2.ปัจจัยภายนอก ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพภูมิศาสตร์และสถานที่ท่องเที่ยว ตามธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การ ท่องเที่ยว ทั้งทางวัฒนธรรม และทางธรรมชาติ

อรศุดา เจริญรัก ได้ทำการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การดำรงอยู่ และการปรับตัวของ เศรษฐกิจพอเพียงว่า ภายใต้บริบททางสังคมที่เปลี่ยนผ่านจากสังคมประเพณี มาสู่สังคมทันสมัยนั้น เศรษฐกิจพอเพียงสามารถดำรงอยู่และปรับตัวไปโดยมีเงื่อนไข ปัจจัยและกระบวนการอย่างไร โดยได้กำหนดนิยามและขอบเขตและเศรษฐกิจพอเพียงว่าประกอบด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 4 ประการคือ การบริโภค การผลิต การแลกเปลี่ยน และการจัดสรรผลผลิต

ผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขสำคัญที่สุดของการเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของ เศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่ชุมชนหรือหมู่บ้านยังคงมีอำนาจในการควบคุมดูแลจัดการทรัพยากร ต่างๆ ของตนเอง อำนาจดังกล่าวนับเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาระบบ การจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการดำรงชีวิตด้านต่างๆ ในรูปแบบบรรทัดฐานของหมู่บ้าน ที่ปรากฏอยู่ในจารีตประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือพิธีกรรม ซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงจากอิทธิพล ของโลกทัศน์และระบบคุณค่าของชุมชน ปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจพอเพียง

สามารถปรับตัวไปตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนผ่านจากสังคมประเพณีเข้าสู่สังคมทันสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อชุมชนต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงจากความทันสมัยต่างๆ ระบบทุนนิยมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมหลายด้าน ทำให้อำนาจในการจัดการทรัพยากรของชุมชนต้องถูกกระทบกระเทือน ผลที่เกิดคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดระเบียบสังคมในลักษณะที่แตกต่างจากเดิม

7.กรอบแนวคิดของการวิจัย

การท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนทางการท่องเที่ยว ที่มีวัฒนธรรมของตนเอง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเสื่อมลงจนกลายเป็นเพียงสินค้าทางการท่องเที่ยว วิธีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เพียงเพื่อรายได้ที่สูงขึ้น การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ ในการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนด้วยตนเอง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุมีผล 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรม จะสามารถสร้างเกราะป้องกัน และพัฒนาการท่องเที่ยวและวิธีชีวิตแบบดั้งเดิมได้อย่างสมดุลและยั่งยืนในชุมชนสืบไปในโลกยุคโลกาภิวัตน์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี และกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) โดยวิธีการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ก. การศึกษาขั้นนำ
- ข. กำหนดกรอบของการวิจัย
- ค. การหาผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มตัวอย่าง
- ง. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- จ. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ฉ. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ช. การสรุปผลและการแปลผล

ก. การศึกษาขั้นนำ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหนังสือ วารสาร จุลสาร เอกสาร วิทยานิพนธ์และงานวิจัยในประเทศ และหนังสือ วารสารจากต่างประเทศที่มีข้อความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สามารถให้ข้อมูลประเด็นต่างๆที่ผู้วิจัยต้องการทราบในการศึกษาขั้นนำ รวมทั้งรวบรวมประเด็นสำคัญที่นำมาเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข. กำหนดกรอบของการวิจัย

1. คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ยึดความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามเอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯให้นำเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

2. การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ณ ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

3. การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ในงานวิจัยนี้ จะเน้นหลัก 3 ประการภายใต้ 2 เงื่อนไข ตามคำนิยามคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งอยู่ภายใต้ 2 เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรม

4. การวิจัยครั้งนี้ สร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA)

ค. การหาผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ มีประชากรในการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลต่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอยู่หลายฝ่าย มิได้จำกัดเฉพาะเพียงแต่ประชากรภายในพื้นที่เท่านั้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด และกลุ่มที่ 2 คือประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอด ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้ จะแสดงกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยให้เห็นดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 จะใช้การวิจัยโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด จำนวน 15 ท่าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 15 ท่าน โดยเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- (ก) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านการท่องเที่ยว
- (ข) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (ค) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านพัฒนาชุมชน

(ง) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(จ) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น

สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่มีการกำหนดจำนวนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่ม ถ้าเป็นกลุ่มที่เหมือนกันอาจจะใช้ผู้เชี่ยวชาญ 10 – 15 คนก็พอ แต่ถ้ามีลักษณะต่างกันอาจจะใช้ผู้เชี่ยวชาญมากขึ้น (สุนทร โคตรบรรเทา, 2526) ในการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายในการประชุมประจำปี California Junior Colleges Association ปี พ.ศ.2515 Thomas T. Macmillan ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับจำนวนของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟาย ดังนี้ เมื่อมีจำนวนของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป จะส่งผลให้อัตราความคลาดเคลื่อน (Error) จะน้อยมาก (อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522)

กลุ่มที่ 2 ประชากรในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทยใหญ่ บ้านถ้ำลอดจำนวน 42 ท่าน จากประชาชนในชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งผู้ที่ได้คัดเลือกต้องยินดีเข้าร่วมงานวิจัยโดยตลอด และมีความปรารถนาดีในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอย่างจริงจัง

ง. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 วิชาศึกษาโดยเทคนิคเดลฟายเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ในรอบแรกเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนรวม 3 รอบ ดังมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ต่อไปนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นในรอบที่ 1 โดยผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง เพื่อผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและ เปิดประเด็นที่น่าสนใจช่วยในการเพิ่มข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกมากขึ้น โดยนำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจ ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยว พิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อคำถาม ของเครื่องมือที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ได้แก่

1.1 ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ดร.อรุณศรี อื้อศรีวงศ์ ประธานหลักสูตรสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรอบที่ 2 โดยการสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อคำถามแต่ละข้อสร้างสร้างขึ้น โดยการวิเคราะห์จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ผู้วิจัยได้ขอเข้าสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าในการศึกษาชั้นนำข้างต้น โดยแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1

3. สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยนำคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่า มัชฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายข้อคำถาม แล้วแสดงค่ามัชฐานและค่าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณได้ลงในแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลรอบ

กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 2 มีเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การสังเกต
2. แบบการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ
3. แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการสัมภาษณ์
3. ลงพื้นที่สำรวจหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยนำรายละเอียดที่ได้มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และการสังเกต
4. สร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดรูปแบบให้เป็นแบบปลายเปิด
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อขอคำแนะนำโดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ คือ

1. ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ดร.อรุณศรี อื้อศรีวงษ์ ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

จ. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรกลุ่มที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ โดยมีรายละเอียดในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ โดยออกหนังสือเชิญจากสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จากนั้นขอเข้าพบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในช่วงเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญสะดวกให้เข้าพบ ระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน 2553 – วันที่ 10 มกราคม 2554

2. การเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 โดยการส่งทางไปรษณีย์พร้อมกำหนดระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 3 ถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันที่ตอบแบบสอบถามใน รอบที่ 1 และรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการเดียวกับรอบที่ 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 นี้ เป็นรอบสุดท้าย

ประชากรกลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มแรกจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชาวบ้านทุกรูปแบบเพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในชุมชนอย่างเป็นกันเองแบบรายบุคคล เป็นการพูดคุยแบบไม่มีโครงสร้าง แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวความคิดที่หลากหลายจากชาวบ้าน โดยผู้วิจัยจะอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วย

2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชาวบ้าน เพื่อให้เข้าถึงชาวบ้านและเพื่อเปิดโอกาสในการศึกษาบริบทของชาวบ้าน โดยใช้วิธีสังเกตอย่างใกล้ชิด

3. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีการคัดเลือกจากคนในชุมชน จำนวน 42 ท่าน เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริงปราศจากการคล้อยตามความคิดของคนอื่นๆ

ฉ. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำข้อคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในครั้งที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ในลักษณะมาตราส่วน ประเมินค่า 5 สเตล แล้วนำ

คำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 มาหาค่าวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายชื่อความแล้วแสดงตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งแสดงตำแหน่งของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นรายชื่อความที่คำนวณได้ลงในแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งมีข้อความเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 ทุกประการ เพียงแต่เพิ่มการแสดงค่าสถิติซึ่งไม่มีแสดงในแบบสอบถามรอบที่ 2 แล้วส่งกลับไปเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ โดยแต่ละท่านได้พิจารณาทบทวน คำตอบเดิมของตนเองอีกครั้ง และจากคำตอบที่ได้ในแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้แต่ละข้อความมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และฐานนิยม (Mode) แล้วนำมาแปลผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มัธยฐาน (Median) (สุชาติ บวรกิติวงศ์, 2548)

$$\left[\frac{\frac{n}{2} - \sum f_i}{f_s} \right]$$

มัธยฐาน	=	L +	c
เมื่อ L	คือ	ขอบล่าง (lower class boundary) ของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่	
$\sum f_i$	คือ	ความถี่สะสมจากชั้นข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด ถึงก่อนชั้นมัธยฐานตกอยู่	
f_s	คือ	ความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหามัธยฐาน	
c	คือ	ความกว้างของชั้น	
n	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมด	

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 สเกล ซึ่งค่ามัธยฐานของคำตอบในแต่ละข้อคำถามที่คำนวณได้โดยนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (Best, 1970)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อระดับความ

มากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ

มาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ

ปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ

น้อย

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 ลงไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความน้อยที่สุด

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์โดยนำวิธีการของ กราส์ซ และสแตนเลย์ (Glass and Hopkins, 1987) คือคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความที่ไม่เกิน 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นๆ ในแต่ละข้อความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Consensus) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณแต่ละข้อความได้มากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละข้อไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

$$\text{ควอไทล์ที่ 3} = L + c \left[\frac{\frac{3N}{4} - \sum f}{f_{Q_3}} \right]$$

- เมื่อ L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 3 ตกอยู่
 $\sum f$ คือ ผลบวกของความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3 ลงไป หรือความถี่สะสมของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3
 f_{Q_3} คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3
 c คือ ค่าช่วงระหว่างชั้น
 n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

$$\text{ควอไทล์ที่ 1} = L + c \left[\frac{\frac{N}{4} - \sum f}{f_{Q_1}} \right]$$

- เมื่อ L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 1 ตกอยู่
 $\sum f$ คือ ผลบวกของความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 1 ลงไป หรือความถี่สะสมของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 1
 f_{Q_1} คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการหาควอไทล์
 c คือ ค่าช่วงระหว่างชั้น
 n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. ค่าฐานนิยม (Mode) ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อคำถาม คือ หาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อคำถาม ถ้าระดับคะแนนใดมีความถี่สูงถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อคำถามนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้น เป็นค่าฐานนิยมของข้อคำถามนั้น สำหรับกรณีที่ความถี่สูงของระดับคะแนนเท่ากันแต่ระดับคะแนนไม่ได้ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนของข้อคำถามที่มีความถี่เท่ากันทั้งสองเป็นค่าฐานนิยม ซึ่งจาก บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2540) ได้กล่าวถึงว่า ฐานนิยม คือ ข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด การใช้ฐานนิยมวัดค่าเฉลี่ยของข้อมูลเป็นการยอมรับข้อมูลที่มีจำนวนมากที่สุดเป็นตัวกลาง โดยไม่ต้องนำข้อมูลอื่นมาพิจารณา

4. ความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน ผู้วิจัยคำนวณค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐานของแต่ละข้อคำถามแล้วนำมาหาค่าความแตกต่าง โดยผู้วิจัยกำหนดว่า ค่าสมบูรณ์ของความแตกต่างมีค่าไม่เกิน 1 จึงถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ช. การสรุปและการแปลผลข้อมูล

ในการสรุป เรื่องการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน นั้น ผู้วิจัยจะนำเอาข้อคำถามที่กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยผ่านกระบวนการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟายที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งพิจารณาผลการคำนวณข้อความในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไท์ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐานในแต่ละข้อคำถามไม่เกิน 1 นำมาสรุปรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้เป็นที่ประจักษ์

จากนั้นนำผลของเทคนิคเดลฟายในประชากรกลุ่มที่ 1 มาหาความสอดคล้องกับกลุ่มที่ 2 ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป ในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 คือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย โดยใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่สอดคล้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Consensus) และไม่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อแสดงความเห็น เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน จากแบบสอบถามรอบที่ 3 ของการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย ซึ่งการเสนอผลการวิเคราะห์แบ่ง ออกเป็น 4 ด้าน และกลุ่มที่ 2 คือประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 40 ท่าน ที่สมัครใจเข้าร่วม การวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง ปราศจากการคล้อยตามความคิดของบุคคลอื่น โดยการวิเคราะห์จากคำตอบที่ให้สัมภาษณ์ และ ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตาม แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชน หมายถึง ชุมชนบ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยพื้นที่ทุกคน

- 1.1 คุณลักษณะความพอประมาณ
- 1.2 คุณลักษณะความมีเหตุมีผล
- 1.3 คุณลักษณะมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- 1.4 เงื่อนไขความรู้
- 1.5 เงื่อนไขคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มี ส่วนร่วมในการพัฒนา และส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

- 1.1 คุณลักษณะความพอประมาณ
- 1.2 คุณลักษณะความมีเหตุมีผล
- 1.3 คุณลักษณะมีภูมิคุ้มกันที่ดี

1.4 เงื่อนไขความรู้

1.5 เงื่อนไขคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 3 นโยบาย หมายถึง หลักการหรือกรอบความคิด แนวทาง กลวิธีการ ดำเนินงานเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน

1.1 คุณลักษณะความพอประมาณ

1.2 คุณลักษณะความมีเหตุมีผล

1.3 คุณลักษณะมีภูมิคุ้มกันที่ดี

1.4 เงื่อนไขความรู้

1.5 เงื่อนไขคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจภายในพื้นที่ หรือผู้ประกอบการ ธุรกิจที่มาจากภายนอก เช่น บริษัทจัดนำเที่ยว มัคคุเทศก์ เป็นต้น ที่มีรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนบ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

1.1 คุณลักษณะความพอประมาณ

1.2 คุณลักษณะความมีเหตุมีผล

1.3 คุณลักษณะมีภูมิคุ้มกันที่ดี

1.4 เงื่อนไขความรู้

1.5 เงื่อนไขคุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 42 ท่าน ที่สมัครใจ เข้าร่วมการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง ปราศจากการคล้อยตามความคิดของบุคคลอื่น โดยการวิเคราะห์จากคำตอบที่ให้สัมภาษณ์ และ ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็นองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

2.3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว

2.4 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่

2.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม

2.6 การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ในตารางที่จะแสดงต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อความ จากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยจะแสดงค่ามัธยฐาน, ค่าฐานนิยม, ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน, พิสัยระหว่างควอไทล์, ระดับความเห็นด้วย และความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้เชี่ยวชาญ โดยแสดงเป็นรายชื่อ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบชุมชน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	การลงทุนเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นขั้นตอน ตาม งบประมาณของชุมชน	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	พิจารณาว่าชุมชนของ ตนเองสามารถรองรับ นักท่องเที่ยวในระดับใดที่ จะไม่กระทบต่อ วัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อม	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้ มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้ เกินสมควร	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ประเมินศักยภาพการ รองรับนักท่องเที่ยวให้ เหมาะสม ในแต่ละวัน	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
5.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ช่วงฤดูการท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม	4.81	5	0.19	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยวและนอกฤดูการท่องเที่ยว	4.81	5	0.19	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดโดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา	4.75	5	0.25	1.04	มากที่สุด	สอดคล้อง
11.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลาและฤดูกาล	4.66	5	0.34	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัชฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
12.	การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอนไม่ตามกระแสภายนอก	4.56	5	0.44	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
13.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยวและทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	4.11	4	-0.11	0.83	มาก	สอดคล้อง
14.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้	4.04	4	-0.04	0.63	มาก	สอดคล้อง
15.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน	4.00	4	0.00	0.69	มาก	สอดคล้อง
16.	การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ถ้ำลอด ยังไม่มีความจำเป็นมาก	3.25	4	0.75	2.22	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 12 ข้อความ (1) การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่เพิ่มเติมให้เกินสมควร (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ในแต่ละวัน (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (5) การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น

(มัชยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (7) ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ (มัชยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (8) ช่วงฤดูการท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม (มัชยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (9) รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าลดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยว และนอกฤดูการท่องเที่ยว (มัชยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (10) ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา (มัชยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04) (11) การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลา และฤดูการ (มัชยฐาน = 4.66 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.96) (12) การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก (มัชยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 3 ข้อความ คือ (1) คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม (มัชยฐาน = 4.11 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.83) (2) ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้ (มัชยฐาน = 4.04 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.63) (3) จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน (มัชยฐาน = 4.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.69)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยปานกลาง จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้าลด ยังไม่มีความจำเป็นมาก (มัชยฐาน = 3.25 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 2.22)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบชุมชน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมาให้เหมาะสมกับเทศกาล	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ทราบถึงศักยภาพของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	การจัดการที่พักรควรสอดคล้องและเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไขโดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน	4.81	5	0.19	0.74	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัชฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
7.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง	4.18	4	-0.18	1.02	มาก	สอดคล้อง
8.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว	2.07	2	-0.07	0.58	น้อย	ไม่สอดคล้อง

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 6 ข้อความ (1) พื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ทราบถึงศักยภาพของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) การจัดการที่พักควรสอดคล้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (5) คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไข โดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน (มัชฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.74)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง (มัชฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.02)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยน้อย จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว (มัชฐาน = 2.07 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบชุมชน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดีโดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ส่งเสริมให้ชาวบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน เพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสวงหารายได้	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
7.	สร้าง ความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง	4.87	5	0.13	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต	4.81	5	0.19	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน	4.37	5	0.63	1.53	มาก	ไม่สอดคล้อง

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 8 ข้อความ (1) ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (5) ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดงหารายได้ (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (7) สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

(8) ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต (มัชยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน (มัชยฐาน = 4.37 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.53)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบชุมชน ต่อเงื่อนไขความรู้ โดยเรียงลำดับจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และ เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของคน	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน	4.87	5	0.13	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก	4.81	5	0.19	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4.81	5	0.19	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 5 ข้อความ (1) ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

(2) ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่าง ควอไทล์ = 0.54) (3) โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62) (4) ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่าง ควอไทล์ = 0.72) (5) ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่าง ควอไทล์ = 0.72)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบชุมชน ต่อเงื่อนไขคุณธรรม โดยเรียงลำดับจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน	5.00	5	0.00	0.96	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 5 ข้อความ (1) ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์กรประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ โดยเรียงลำดับจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	4.56	5	0.44	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น	3.71	4	0.29	1.32	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (2) ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม (มัธยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวน

นักท่องเที่ยวนำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น (มัชฐาน = 3.71 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.32)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล โดยเรียงลำดับจาก ค่ำมัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รัก และหวงแหนวัฒนธรรมของตน	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว	4.75	5	0.25	1.04	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น	4.31	4	-0.31	1.03	มาก	สอดคล้อง
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว ในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด	4.18	4	-0.18	1.04	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รัก และหวงแหนวัฒนธรรมของตน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (3) สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 2 ข้อความ คือ (1) จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น (มัชยฐาน = 4.31 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.03) (2) วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด (มัชยฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์กรประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยเรียงลำดับจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	อบรมภาคพิเศษที่ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) อบรมภาคพิเศษที่ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อเงื่อนไขความรู้ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	4.87	5	0.13	0.06	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี	4.81	5	0.82	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น	4.75	5	0.25	0.87	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.06) (3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี (มัธยฐาน =

4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (4) ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการ
ท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.87)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อเงื่อนไขคุณธรรม โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอดยึดวัฒนธรรม	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว	4.56	5	0.44	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอดยึดวัฒนธรรม (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (4) ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน	4.18	4	-0.18	0.91	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 1 ข้อความ (1) บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน (มัธยฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.91)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้าสอดคล้องมุ่งเน้น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสมภายใต้กฎระเบียบชุมชน	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้าสอดคล้องมุ่งเน้น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (4) ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสมภายใต้กฎระเบียบชุมชน (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อเงื่อนไขความรู้ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	4.92	5	0.08	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด	4.87	5	0.13	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (2) กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบนโยบาย ต่อเงื่อนไขคุณธรรม โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์ในนโยบายก่อนประกาศใช้	4.87	5	0.13	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์ในนโยบายก่อนประกาศใช้ (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม	4.80	5	0.20	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น	4.80	5	0.20	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม (มัธยฐาน = 4.80 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62) (4) จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.80 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรมที่ผิดวัตถุประสงค์	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 17 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิดวัตถุประสงค์ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50)

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้าลด จากการท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้าลด จากการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อเงื่อนไขความรู้ โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าลดแก่นักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด	4.96	5	0.04	0.54	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าลดแก่นักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวกับความเห็นด้วยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบผู้ประกอบการ ต่อเงื่อนไขคุณธรรม โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุดถึงต่ำสุด

ลำดับ	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก	5.00	5	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50)

ผลการวิเคราะห์ประชาชนในชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 42 ท่าน ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยวิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริงปราศจากการคล้อยตามความคิดของบุคคลอื่น โดยการวิเคราะห์จากคำตอบที่ให้สัมภาษณ์ และความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็นองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการของกลุ่มชาวบ้านชุมชนบ้านถ้ำลอดแสดงให้เห็นว่ายังไม่มี ความเข้าใจพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพียงพอที่จะอธิบายในเชิงทฤษฎีการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชน แต่โดยพื้นฐานของการดำรงชีวิตของชาวบ้านถ้ำลอดแล้วถือเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักอย่างไม่รู้ตัว เนื่องจากอาชีพหลักเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรมตลอดทั้งปี โดยที่ยังไม่พฤติกรรมทางด้านความต้องการของวัตถุนิยมมากเกินไปฐานะทางเศรษฐกิจ เหตุเพราะพื้นที่ของหมู่บ้านตั้งอยู่ในอำเภอปางมะผ้าที่ยังคงวัฒนธรรม และธรรมชาติสูง

จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการยังพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่เคยได้ยินได้ฟังเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง จากโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง แต่ยังไม่สามารถบอกถึงหลักในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน โดยสามารถบอกถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพออยู่พอกิน ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่ใช่ซื้อสินค้าที่มีราคาแพง

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่ชุมชนจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยใช้เอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้จัดพิมพ์เผยแพร่ และได้ดำเนินการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการในประเด็นความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้งพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้มีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ตามเอกสารการให้ความรู้และตัวอย่างจากกรณีศึกษาต่างๆ โดยสามารถบอกได้ถึงคุณลักษณะ และเงื่อนไขในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดยังไม่มากนักเนื่องจากฤดูกาลท่องเที่ยวเป็นช่วงระยะเวลาสั้น โดยมีระยะเวลาเพียง 4 เดือน คือช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนจึงมีลักษณะเคยทำอย่างไรก็จะดำเนินการตามนั้นในทุกๆ ปีที่ผ่านมา ประกอบกับชาวบ้านยังไม่มี ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านจะมีเพียงแค่น้ำลอด และการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวก็จะเป็นเพียงการจัดลำดับ

ในการล่องแพ และถือตะเกียงพานักท่องเที่ยวเข้าถ้ำเท่านั้น อีกทั้งนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและจะเดินทางต่อไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน หรืออำเภอปาย จึงไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวพักค้างคืนในหมู่บ้าน จึงอยากร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการจัดการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยวยังไม่มากนักเนื่องจากในชุมชนมีการใช้แผนการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เคยใช้มาตั้งแต่ในอดีต โดยมีหัวหน้ากลุ่มแพเป็นผู้จัดลำดับและกระจายงาน

นักท่องเที่ยวจะมามากในช่วงฤดูการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดรายได้สูงในช่วงเวลาดังกล่าว แต่จะประสบปัญหาในช่วงนอกฤดูท่องเที่ยวทำให้ไม่มีรายได้เพียงพอ จึงต้องยึดเกษตรกรรมเป็นหลักในการเลี้ยงชีพ จึงมีความต้องการที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตลอดทั้งปี

4. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่ นั้นโดยมากประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างมากโดยเฉพาะเทศกาลงานประเพณีต่างๆ เนื่องจากชาวไทใหญ่เป็นชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธประเพณี และวัฒนธรรม ช่วงระยะเวลาจึงมีความสอดคล้องกับวันสำคัญในศาสนาพุทธ เนื่องจากชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักจึงมีความพร้อมในการที่จะร่วมมือในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างเต็มที่ โดยไม่มองถึงผลประโยชน์แอบแฝงอย่างอื่น

แต่วัฒนธรรมไทใหญ่ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเนื่องจากเยาวชนในท้องถิ่นหลายคนได้เดินทางไปศึกษาต่อในเมืองใหญ่ จึงทำให้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมเมืองอย่างเห็นได้ชัดคือ การแต่งกาย

5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมในระดับมาก ชุมชนมีความรักและเคารพในวัฒนธรรมไทใหญ่ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมาจึงมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทใหญ่อย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนในชุมชนทุกคนพร้อมใจมีส่วนร่วมอย่างมาก โดยเฉพาะการแต่งกายแบบไทใหญ่ในช่วงเทศกาล ประเพณีต่างๆ

ประชาชนมีความสนใจในการแสดงออกทางอาคารบ้านเรือนที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมไทใหญ่แต่เนื่องจากวัสดุที่หาได้ยากขึ้น และมีราคาแพงรวมถึงช่างที่มีความรู้มีน้อยลงไม่ได้สืบทอดต่อคนรุ่นใหม่ จึงทำให้รูปแบบบ้านเรือนแบบไทใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่มีการซื้อวัสดุที่ง่าย สะดวก และราคาไม่แพง

วัฒนธรรมอาหารยังคงเป็นเอกลักษณ์ที่ยังคงอยู่ในชุมชนโดยประชาชนยังคงรับประทานอาหารแบบไทใหญ่อยู่

6. การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

-ชุมชนบ้านถ้ำลอดต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมของตนเอง โดยที่ให้เกิดความเหมาะสมและไม่สร้างความเดือดร้อนต่องบประมาณที่ตนเองมี

-เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีตลอดทั้งปีโดยใช้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเข้ามาส่งเสริม

-กระจายนักท่องเที่ยวให้มาตลอดปีไม่ใช่มามากในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของปี

-ชุมชนต้องการการฝึกอบรมอาชีพ เพื่อใช้ในการเลี้ยงชีพตนเองเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพทางการท่องเที่ยว และเกษตรกรรม

-พัฒนาด้านอาคารสถานที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ

-มีการสืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อให้วัฒนธรรมของตนเองยังคงอยู่

-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทมากกว่าเดิม ไม่หวังผลประโยชน์ต่อหมู่บ้านเพื่อสร้างชื่อเสียงตนเอง

-จัดที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในการใช้เวลาในหมู่บ้านให้นานมากขึ้น และได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของชุมชนตนเอง

-อบรมเรียนรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อประยุกต์กับการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทใหญ่

-ผู้นำมีบทบาทในการส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรมไทใหญ่ในหมู่บ้าน

-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเคารพในความคิด กฎ ระเบียบของชุมชน

-มีการส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทใหญ่ให้แก่เยาวชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรัก และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเอง

-จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือสวัสดิการแก่คนในชุมชน

-ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ที่หายไปแล้วขึ้นมาใหม่

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน” โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีการวิจัยในครั้งนี้ มีประชากรในการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลต่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอยู่หลายฝ่าย มิได้จำกัดเฉพาะเพียงแต่ประชากรภายในพื้นที่เท่านั้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด และกลุ่มที่ 2 คือประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอด ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้ จะแสดงกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยให้เห็นดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 จะใช้การวิจัยโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด จำนวน 15 ท่าน (ดูรายชื่อจากภาคผนวก จ.)

กลุ่มที่ 2 ประชากรในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอดจำนวน 42 ท่าน จากประชาชนในชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งผู้ที่ได้คัดเลือกต้องยินดีเข้าร่วมงานวิจัยโดยตลอด และมีความต้องการในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอย่างจริงจัง (ดูรายชื่อจากภาคผนวก ฉ.)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในกลุ่มที่ 1 โดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอดจำนวน 15 ท่าน ซึ่งสามารถรวบรวมวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล

- องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้
- องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม
- องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ
- องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล
- องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้
- องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุตามกระบวนการแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ของประชากรกลุ่มที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านการท่องเที่ยว ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านพัฒนาชุมชน ด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดี และด้านองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยนี้มีจำนวน 15 ท่าน ซึ่งได้คัดเลือก โดยการศึกษาประวัติการศึกษา และการทำงาน รวมถึงประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น

2.ระเบียบวิจัยที่ใช้ในประชากรกลุ่มที่ 1 คือ การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

3.เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยในประชากรกลุ่มที่ 1 คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุดเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 3 รอบ โดยแบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวอย่างเต็มที่ในประเด็นต่างๆ ที่ศึกษา (ดูรายละเอียดแบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 ภาคผนวก ข.) แบบสอบถามรอบที่ 2 สร้างขึ้นโดยวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบ

ที่ 1 รวมถึงศึกษาจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้น้ำหนักความเห็นด้วยในแต่ละข้อความ (ดูรายละเอียดแบบสอบถามรอบที่ 2 ภาคผนวก ข.)

แบบสอบถามรอบที่ 3 มีข้อความเดียวกับข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 2 ทุกประการ แต่ได้เพิ่มเติมการนำเสนอค่าสถิติอื่น ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และฐานนิยม (Mode) ในแต่ละข้อความของแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ค่าสถิติดังกล่าวได้จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 2 การตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญจะได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่มเป็นรายข้อแล้วยังเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ทบทวนคำตอบเดิมในรอบที่ 2 ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบเดิมก็ได้ ในกรณีที่เปลี่ยนแปลงคำตอบหรือยืนยันคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่มีผลทำให้คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 ไม่ได้อยู่ในขอบเขตพิสัยควอไทล์ จะขอให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลสำหรับคำตอบนั้นๆ (ดูรายละเอียดแบบสอบถามรอบที่ 2 ภาคผนวก ข.)

4.การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เป็นการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ในแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ใช้วิธีวิเคราะห์โดยสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายข้อความในการสรุปโดยนำข้อความคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มาอ่านค่าเท่านั้น ซึ่งพิจารณาผลการคำนวณข้อความในแต่ละข้อความของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00 ในแต่ละข้อความ เหล่านี้จะนำมาสรุป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในกลุ่มที่ 2 โดยใช้การศึกษากระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) กลุ่มที่ 2 ประชากรในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทใหญ่บ้าน ถ้ำลอดจำนวน 42 ท่าน จากประชาชนในชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งผู้ที่ได้คัดเลือกต้องยินดีเข้าร่วมงานวิจัยโดยตลอด และมีความปราถนาดีในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถรวบรวมวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

- 1.ความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว
- 3.การมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว
- 4.การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่
- 5.การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม

6.การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุตามกระบวนการการศึกษากระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) ของประชากรกลุ่มที่ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์

2.ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการสัมภาษณ์

3.ลงพื้นที่สำรวจหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยนำรายละเอียดที่ได้มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และการสังเกต

4.สร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดรูปแบบให้เป็นแบบปลายเปิด

2.วิธีการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์

ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มแรกจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชาวบ้านทุกรูปแบบเพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1.การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในชุมชนอย่างเป็นกันเองแบบรายบุคคล เป็นการพูดคุยแบบไม่มีโครงสร้าง แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวความคิดที่หลากหลายจากชาวบ้าน โดยผู้วิจัยจะอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วย

2.การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชาวบ้าน เพื่อให้เข้าถึงชาวบ้านและเพื่อเปิดโอกาสในการศึกษาบริบทของชาวบ้านโดยใช้วิธีสังเกตอย่างใกล้ชิด

3.การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีการคัดเลือก จากคนในชุมชน จำนวน 42 ท่าน เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดอย่างแท้จริงปราศจากการคล้อยตามความคิดของคนอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อคำตอบของของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 เรื่อง การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ตามกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยได้สรุปออกเป็น 20 ข้อ ตามที่กล่าวมาแล้ว โดยพิจารณาจากค่า ที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00 ในแต่ละข้อความจำนวนทั้งหมด 89 ข้อความ ซึ่งแต่ละข้อความซึ่งแต่ละข้อความมีค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ เท่ากันหรือต่างกัน ดังมีรายละเอียดเรียงตามลำดับค่ามัธยฐาน ในการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความเห็นด้วยแต่ละด้านที่ค้นพบมี ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ มีจำนวน 16 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 12 ข้อความ ดังนี้ (1) การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ในแต่ละวัน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (5) การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (7) ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (8) ช่วงฤดูการท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (9) รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยว และนอกฤดูการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (10) ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา (มัธยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04) (11) การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลา และฤดูกาล (มัธยฐาน = 4.66 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.96) (12) การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก (มัธยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 3 ข้อความ คือ (1) คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม (มัธยฐาน = 4.11 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.83) (2) ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้ (มัธยฐาน = 4.04 พิสัยระหว่างควอไทล์ =

0.63) (3) จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.69)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยปานกลาง จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวใน หมู่บ้าน ถ้าลวด ยังไม่มีความจำเป็นมาก (มัธยฐาน = 3.25 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 2.22)

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล มีจำนวน 8 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก ที่สุดจำนวน 6 ข้อความ (1) พื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ทราบถึงศักยภาพของตนเองใน การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ชุมชนควร เป็นผู้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) การจัดการที่พักควรสอดคล้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (5) คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้าลวด ควรแก้ไขโดยการ กำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.74)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการ แสดง (มัธยฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.02)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยน้อย จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) บ้านถ้าลวดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 2.07 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีจำนวน 9 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก ที่สุดจำนวน 8 ข้อความ (1) ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้าลวด กลับมาทำงานในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการ ท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละ เดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (5) ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดง หารายได้ (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (6) มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่

นักท่องเที่ยงที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง (มัชฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (7) สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแส วัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง (มัชฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62) (8) ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต (มัชฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน (มัชฐาน = 4.37 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.53)

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ มีจำนวน 5 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 5 ข้อความ (1) ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (2) ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน (มัชฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62) (4) ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก (มัชฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (5) ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (มัชฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72)

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 5 ข้อความ (1) ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน (มัชฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก (มัชฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ มีจำนวน 3 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะสมในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ (มัชฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

(2) ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม (มัชยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น (มัชยฐาน = 3.71 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.32)

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล มีจำนวน 5 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รัก และหวงแหนวัฒนธรรมของตน (มัชยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ประชาพิจารณ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว (มัชยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (3) สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว (มัชยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 2 ข้อความ คือ (1) จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น (มัชยฐาน = 4.31 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.03) (2) วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด (มัชยฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.04)

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีจำนวน 2 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด (มัชยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (มัชยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) ไม่ขึ้นนำวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน (มัชยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว (มัชยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.06)

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี (มัธยฐาน = 4.81 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.72) (4) ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยว ของชุมชนในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.75 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.87)

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอด ยึด วัตถุประสงค์ (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (4) ปฏิบัติงานในระดัสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.56 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 1.00)

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ มีจำนวน 2 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล มีจำนวน 2 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 1 ข้อความ (1) บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก จำนวน 1 ข้อความ คือ (1) ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน (มัธยฐาน = 4.18 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.91)

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้อง มุ่งเน้น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50)

(3) กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (4) ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58)

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ มีจำนวน 2 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (มัธยฐาน = 4.92 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.58) (2) กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม มีจำนวน 3 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์นโยบายก่อนประกาศใช้ (มัธยฐาน = 4.87 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 4 ข้อความ (1) ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54) (3) ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม (มัธยฐาน = 4.80 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62) (4) จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น (มัธยฐาน = 4.80 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.62)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล มีจำนวน 3 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิดวัตถุประสงค์ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการ

บริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีจำนวน 2 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 2 ข้อความ (1) มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้าน ถ้าวอด จากการท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ มีจำนวน 3 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้าน ถ้าวอดแก่นักท่องเที่ยว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด (มัธยฐาน = 4.96 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.54)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม มีจำนวน 4 ข้อความพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 3 ข้อความ (1) มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (2) ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (3) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50) (4) ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยระหว่างควอไทล์ = 0.50)

ผลการวิเคราะห์ข้อคำตอบของของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 2 เรื่อง การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความเห็นด้วยแต่ละด้านที่ค้นพบมี ดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการของกลุ่มชาวบ้านชุมชนบ้านถ้ำลอดแสดงให้เห็นว่ายังไม่มี ความเข้าใจพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพียงพอที่จะอธิบายในเชิงทฤษฎีการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชน แต่โดยพื้นฐานของการดำรงชีวิตของชาวบ้านถ้ำลอดแล้วถือเป็นว่าเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักอย่างไม่รู้ตัว เนื่องจากอาชีพหลักเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรมตลอดทั้งปี โดยที่ยังไม่พฤติกรรมทางด้านความต้องการของวัตถุนิยมมากเกินไปจนฐานะทางเศรษฐกิจ เหตุเพราะพื้นที่ของหมู่บ้านตั้งอยู่ในอำเภอปางมะผ้าที่ยังคงวัฒนธรรม และธรรมชาติสูง

จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการยังพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่เคยได้ยินได้ฟังเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง จากโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง แต่ยังไม่สามารถบอกถึงหลักในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน โดยสามารถบอกถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพออยู่พอกิน ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่ใช่ซื้อสินค้าที่มีราคาแพง

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่ชุมชนจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยใช้เอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้จัดพิมพ์เผยแพร่ และได้ดำเนินสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการในประเด็นความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้งพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้มีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ตามเอกสารการให้ความรู้และตัวอย่างจากกรณีศึกษาต่างๆ โดยสามารถบอกได้ถึงคุณลักษณะ และเงื่อนไขในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดยังไม่มากนักเนื่องจากฤดูกาลท่องเที่ยวเป็นช่วงระยะเวลาสั้นโดยมีระยะเวลาเพียง 4 เดือน คือช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนจึงมีลักษณะเคยทำอย่างไรก็จะดำเนินการตามนั้นในทุกๆ ปีที่ผ่านมา ประกอบกับชาวบ้านยังไม่มี ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านจะมีเพียงแค่ถ้ำน้ำลอด และการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวก็จะเป็นเพียงการจัดลำดับ

ในการล่องแพ และถือตะเกียงพานักท่องเที่ยวเข้าถ้ำเท่านั้น อีกทั้งนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและจะเดินทางต่อไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน หรืออำเภอปาย จึงไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวพักค้างคืนในหมู่บ้าน จึงอยากร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการจัดการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยวยังไม่มากนักเนื่องจากในชุมชนมีการใช้แผนการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เคยใช้มาตั้งแต่ในอดีต โดยมีหัวหน้ากลุ่มแพเป็นผู้จัดลำดับและกระจายงาน

นักท่องเที่ยวจะมามากในช่วงฤดูการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดรายได้สูงในช่วงเวลาดังกล่าว แต่จะประสบปัญหาในช่วงนอกฤดูท่องเที่ยวทำให้ไม่มีรายได้เพียงพอ จึงต้องยึดเกษตรกรรมเป็นหลักในการเลี้ยงชีพ จึงมีความต้องการที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตลอดทั้งปี

4. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่ นั้นโดยมากประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างมากโดยเฉพาะเทศกาลงานประเพณีต่างๆ เนื่องจากชาวไทใหญ่เป็นชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธประเพณี และวัฒนธรรม ช่วงระยะเวลาจึงมีความสอดคล้องกับวันสำคัญในศาสนาพุทธ เนื่องจากชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักจึงมีความพร้อมในการที่จะร่วมมือในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างเต็มที่ โดยไม่มองถึงผลประโยชน์แอบแฝงอย่างอื่น

แต่วัฒนธรรมไทใหญ่ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเนื่องจากเยาวชนในท้องถิ่นหลายคนได้เดินทางไปศึกษาต่อในเมืองใหญ่ จึงทำให้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมเมืองอย่างเห็นได้ชัดคือ การแต่งกาย

5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมในระดับมาก ชุมชนมีความรักและเคารพในวัฒนธรรมไทใหญ่ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมาจึงมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทใหญ่อย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนในชุมชนทุกคนพร้อมใจมีส่วนร่วมอย่างมาก โดยเฉพาะการแต่งกายแบบไทใหญ่ในช่วงเทศกาล ประเพณีต่างๆ

ประชาชนมีความสนใจในการแสดงออกทางอาคารบ้านเรือนที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมไทใหญ่แต่เนื่องจากวัสดุที่หาได้ยากขึ้น และมีราคาแพงรวมถึงช่างที่มีความรู้มีน้อยลงไม่ได้สืบทอดต่อคนรุ่นใหม่ จึงทำให้รูปแบบบ้านเรือนแบบไทใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่มีการซื้อวัสดุที่ง่าย สะดวก และราคาไม่แพง

วัฒนธรรมอาหารยังคงเป็นเอกลักษณ์ที่ยังคงอยู่ในชุมชนโดยประชาชนยังคงรับประทานอาหารแบบไทใหญ่อยู่

6. การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

-ชุมชนบ้านถ้ำลอดต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมของตนเอง โดยที่ให้เกิดความเหมาะสมและไม่สร้างความเดือดร้อนต่องบประมาณที่ตนเองมี

-เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีตลอดทั้งปีโดยใช้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเข้ามาส่งเสริม

-กระจายนักท่องเที่ยวให้มาตลอดปีไม่ใช่มามากในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของปี

-ชุมชนต้องการการฝึกอบรม เพื่อใช้ในการเลี้ยงชีพตนเองเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพทางการท่องเที่ยว และเกษตรกรรม

-พัฒนาด้านอาคารสถานที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ

-มีการสืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อให้วัฒนธรรมของตนเองยังคงอยู่

-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทมากกว่าเดิม ไม่หวังผลประโยชน์ต่อหมู่บ้านเพื่อสร้างชื่อเสียงตนเอง

-จัดที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในการใช้เวลาในหมู่บ้านให้นานมากขึ้น และได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของชุมชนตนเอง

-อบรมเรียนรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อประยุกต์กับการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทใหญ่

-ผู้นำมีบทบาทในการส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรมไทใหญ่ในหมู่บ้าน

-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเคารพในความคิด กฎ ระเบียบของชุมชน

-มีการส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทใหญ่ให้แก่เยาวชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรัก และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเอง

-จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือสวัสดิการแก่คนในชุมชน

-ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ที่หายไปแล้วขึ้นมาใหม่

การอภิปราย

จากการวิเคราะห์สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2 ในเรื่อง การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผลการวิจัยแต่ละด้านที่ค้นพบในครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดประเด็นต่างๆ ในการอภิปรายดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ จากการวิจัยพบว่า

จากการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน
- พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

- อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร
- ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ในแต่ละวัน
- การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และ ช่วงเวลา

- ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มากขึ้น
- ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้
- ช่วงฤดูการท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม
- รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยว และนอกฤดูการท่องเที่ยว

- ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจาก ภายนอกเข้ามา

- การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลา และฤดูกาล
- การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยมาก คือ

- คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม
- ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้
- จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน

เมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ เห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นชุมชนควรจะทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและการวางแผนที่ดีไม่ว่าจะเรื่องของการลงทุนทรัพย์ และการนำวัฒนธรรมของตนมานำเสนอ โดยสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเองและไม่เน้นรายได้จากการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับชุมชน และระยะเวลาไม่เปลี่ยนแปลงตามกระแสภายนอกที่มีความพร้อมทางทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวมากกว่าตนเอง เพราะหากดำเนินเกินความสามารถชุมชนจะเกินความล้มเหลวตามมา ซึ่งสอดคล้องกับ พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2541) ความว่า การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน และพระธรรมปิฎก (2539) กล่าวว่า สังคมมีลักษณะพิเศษจะไปเอาตัวอย่างจากสังคมที่พัฒนาแล้วมาใช้ไม่ได้มันไม่เหมือนกัน และ สุเมธ ตันติเวชกุล (2549) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบอกกว่าคำที่สำคัญที่สุดในเรื่องราวที่อธิบายมานี้ คือคำว่า พอ ทุกคนต้องกำหนดเส้นความพอให้กับตนเองให้ได้ และยึดเส้นนั้นไว้เป็นมาตรฐานของตนเอง คำว่าพอนั้นต้องดูตัวเองดูรายได้ของตนเอง ดูขีดความสามารถของตนเอง และยึดเส้นนั้นให้เหมาะสม

มีอาชีพที่หลากหลายโดยเฉพาะอาชีพการเกษตร เพื่อรองรับในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยวเพื่อให้มีรายได้ หรือมีแหล่งอาหารอื่นๆอย่างเหมาะสม โดยไม่มองการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลัก ซึ่งสอดคล้องกับ วิวัฒน์ชัย อัตถากร (2548) กล่าวว่า ไม่ละทิ้งภาคการเกษตรกรรมซึ่งเป็นหลักของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทย และทำให้เราได้เปรียบประเทศอื่นมากที่มีภาคผลิตอาหารในสังคมได้

พิจารณาว่าชุมชนตนเองมีความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ในระดับใด โดยรูปแบบของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในบ้านถ้าลดควรมีการแบ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวและนอกเหนือจากฤดูกาลท่องเที่ยว

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้าลดถือว่ายังมีความจำเป็นอยู่มาก ซึ่งสอดคล้องกับ นิสา ชัชกุล (2550) กล่าวว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการติดต่อสื่อสารจากหนึ่งช่องทางไปสู่อีกหลายช่องทาง และเป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ได้ และ บดินทร์ วิจารณ์ (2550) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีจะมีส่วนต่อความสำเร็จทั้งในการเรียนรู้ และการจัดการองค์ความรู้ ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยจัดเก็บง่ายต่อการสืบค้น

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล

- ทราบถึงศักยภาพของตนเองใน การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม
- ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง
- การจัดการที่พึงควรสอดคล้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน
- คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน
- การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้าลด ควรแก้ไข โดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรม เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็น ความเห็นด้วยมาก คือ

- ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง

เมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล เห็นว่าบ้าน ถ้ำลอดยังมีวัฒนธรรมบางอย่างที่ขาดการสืบทอด ควรได้รับการฟื้นฟูให้เกิดความเหมาะสมในแต่ละช่วงเทศกาล โดยทราบถึงศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของตนเอง และไม่นำ วัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบของการแสดง ซึ่งสอดคล้องกับ นิสา ชัชกุล (2550) กล่าวว่า การ นำเอาวัฒนธรรมประเพณีมาเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือนมักจะมุ่งเน้นใน ด้าน การค้า ด้านความสวยงามลดความประณีตลง เป็นการแสดงวัฒนธรรมเพื่อโชว์ความตื่นตาตื่นใจ โดยละทิ้งถึงสาระที่สัมพันธ์กันกับวิถีของคนในท้องถิ่น รวมทั้งคุณค่าที่แท้จริงที่มีต่อสังคมท้องถิ่น และ อมรา พงศาพิชญ์ (2548) กล่าวว่า การแสดงศิลปะในรูปแบบต่างๆ ควรเป็นการแสดงเพื่อให้ สมาชิกในสังคมชื่นชม มีส่วนของขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อรวมอยู่ในการแสดงนั้นๆ ผู้ชมมีความเข้าใจและสนใจในการแสดงนั้นอย่างจริงจัง ถ้าจะนำศิลปะไปตัดต่อให้สั้นเพียงเพื่อเอา ใจนักท่องเที่ยว ถือว่าเป็นการทำลายศิลปะดั้งเดิมและไม่สมควรทำ และ กิตติศักดิ์ ปรกิติ (2550) กล่าวว่า สิทธิชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี โดยแท้ นั้น โดยทั่วไป หมายถึงสิทธิที่จะยืนยันการธำรงรักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นในการทำการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยการฟื้นฟูขึ้นใหม่ ปกป้องรักษา หรือ จัดการรบกวน แทรกแซง หรือสอดเข้าเกี่ยวข้องโดยมิชอบหรือโดยปราศจากเหตุผลสมควร

ประชาชนในท้องถิ่นต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน ทั้งกลุ่มที่ส่งเสริม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตรตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์ โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการ ท่องเที่ยวและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น และ สมพร เทพสิทธิ (2549) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความ สามัคคีร่วมมือกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างปราศจากการเบียดเบียนกัน

ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการออกกฎ ระเบียบ และข้อห้ามในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านถ้ำลอด เนื่องจากเป็นเจ้าของพื้นที่ และให้นักท่องเที่ยวเกิดการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทใหญ่และให้วัฒนธรรมคงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับนิเทศ ดินณะกุล (2551) กล่าวว่าทั้งสังคมและวัฒนธรรมต่างก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับระยะเวลา สังคมที่มีชุมชนยึดถือกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ช้ากว่าสังคมที่ไม่ค่อยมีกฎระเบียบ และ Harrison (1994) กล่าวว่า ควรชี้แจงถึงเงื่อนไข และแบบแผน และคำแนะนำต่อนักท่องเที่ยว

การจัดการที่พักรักษาสอดคล้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของชุมชน อีกทั้งร่วมรณรงค์การตัดไม้ และเผาป่าเพื่อการทำไร่เลื่อนลอย โดยแก้ปัญหาจากการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเป็นทางการให้เกิดความชัดเจน

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
- ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น
- ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว
- จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป

- ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดง หารายได้
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง
- สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแส วัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง
- ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล เห็นว่าเยาวชนในหมู่บ้านถ้ำลอดถือเป็นช่วงอายุที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อป้องกันการรับวัฒนธรรมวัตถุนิยมจนลืมวัฒนธรรมของตนเอง และให้เห็นคุณค่าของท้องถิ่นในการกลับมาประกอบอาชีพในท้องถิ่นของตนเอง

ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ และเข้าใจในกฎหมายการท่องเที่ยวเพื่อสามารถแนะนำต่อประชาชนในชุมชนอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2549) กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความใฝ่รู้ และฝึกฝนการเรียนรู้ ต้องรู้ว่าจะต้องรู้อะไร และต้องรู้ให้จริง

ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมรายได้และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว

มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม และตามความจำเป็น โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเอง อีกทั้งส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาและป้องกันปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า การพัฒนาจุดบริการนักท่องเที่ยว เป็นการปรับพัฒนาบริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยว และ สำนักมาตรฐานการศึกษา (2545) กล่าวว่า ธุรกิจชุมชนทำได้โดยร่วมกันทำให้สังคมของท้องถิ่นมีการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขีดความสามารถทางปัญญา

จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ นิศา ชัชกุล (2550) กล่าวว่า ข้อมูลและสถิติของการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งต่อภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการวางแผน และการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จะทำให้ทราบถึงความเจริญในอนาคตของการท่องเที่ยว

ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมและไม่นำวัฒนธรรมไปแสดงเพื่อหารายได้

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเนื่อง ไขความรู้ จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน
- ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน
- โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน
- ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก
- ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

เมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบชุมชนต่อเนื่อง ไขความรู้พบว่า ประชาชนหมู่บ้าน ถ้าจะต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ นิเทศ ดินณะกุล (2551) กล่าวว่า ความไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม ไม่ศึกษา ไม่มีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่นทำให้คนขาดการกล้าในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม รวมถึงเรื่องการแต่งกาย ภาษาพูด และขนบธรรมเนียมประเพณี

ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชนโดยเน้นที่เยาวชน และจัดโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุกับเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเอง การศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก การท่องเที่ยว

ทำให้ชุมชนได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่กับผู้อื่นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ยุคติ มุกดาวิจิตร (2548) อ้างถึง วิจิต นันทสุวรรณ (2528) กล่าวว่า การถ่ายทอดระหว่างวัยของชาวบ้าน ยึดหยุ่นอนุญาตให้ชาวบ้านแต่ละคนได้มีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ หรือกฎเกณฑ์ค่านิยมต่างๆ กับประสบการณ์ของแต่ละคน และสุทิน นพเกตุ (2549) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่จะยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียม โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ ฐานะ การศึกษา สัญชาติ ศาสนา ภาษา สีผิว หรือวัฒนธรรมประเพณี และบุคคลในทุกสถานภาพ

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเนื่องในคุณธรรม จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก

ที่สุด คือ

- ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว
- มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์
- มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน
- ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบชุมชนต่อเนื่องในคุณธรรม พบว่า ชุมชนบ้านถ้ำลอด ต้องร่วมมือกับป้องกันสิ่งเสพติดที่จะนำเข้ามาโดยนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะในรูปแบบการค้าขายแก่ชาวบ้าน หรือต่อนักท่องเที่ยวด้วยกันเอง โดยผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ และมีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชดำรัส (2529) ดังนี้ การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นปัจจัยที่สร้างสรรค์ความมั่งคั่งเจริญต่อกัน ความรักใคร่ ความเพื่อแผ่กันและกัน ซึ่งในที่สุดจะก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นปรีกแผ่นโนแผ่นดินขึ้น และ พระราชดำรัส (2512) ดังนี้ ผู้ที่ทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ย่อมได้ประโยชน์แก่ส่วนของตนด้วย ผู้ที่ทำงานโดยเห็นแก่ตัว เบียดเบียนส่วนรวม ย่อมบั่นทอนทำงานความมั่นคงของประเทศชาติ และที่สุดตนเองก็จะเอาตัวไม่รอด และ ประเวศ วะสี (2544) กล่าวว่า จิตใจพอเพียงทำให้รักและเอื้ออาทรผู้อื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายกันมาก และ บุญเลิศ จิตรตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์ โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น และ สมพร เทพสิทธิ์ (2549) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างปราศจากการเบียดเบียนกัน และ สถาบันไทยพัฒนา (2550) กล่าวว่า ปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะเน้นการแบ่งปันร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้ว ยังให้ความสำคัญแก่แรงสมองที่จัดเป็นความรู้ในฐานะปัจจัยการผลิตที่สำคัญ และยังจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเองและผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ จากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ

- ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทำการศึกษาและพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนในการส่งเสริมชุมชนบ้านถ้ำลอดในการจัดการประชาสัมพันธ์เทศกาล และงานประเพณีว่าแต่ละงานมีความเหมาะสมในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัดตามศักยภาพที่ชุมชนพร้อม รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล จากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รัก และหวงแหนวัฒนธรรมของตน

- ประชาพิจารณ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว

- สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น

- วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนบ้านถ้ำลอดให้รัก และหวงแหนวัฒนธรรมของตนเอง และให้ความสำคัญกับชุมชนมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนประชาพิจารณ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมถึงสำรวจ หรือวิจัยความต้องการประชาชนในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งสอดคล้องกับ วิมล จิโรจน์พันธ์ และคณะ (2548) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือการมีส่วนร่วม

ของชุมชนและประชาชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น และ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเป็นการท่องเที่ยวใน ลักษณะที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ โดยยึดหลักที่ว่าต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และ WTO (1998) กล่าวว่า ประชาชนในท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วน เกี่ยวข้องในกิจกรรมการท่องเที่ยวและเข้าร่วมรับอย่างเสมอภาคในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี จากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็น ด้วยมากที่สุด คือ

- อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด
- อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาถึง องค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ ดี เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอดในช่วง นอกฤดูการท่องเที่ยว หรือช่วงที่ชาวบ้านมีเวลาว่างจากการเกษตรกรรม การอบรมมัคคุเทศก์ ท้องถิ่นที่มีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่ความรู้ทางด้าน ภาษาต่างประเทศที่หลากหลาย ถือเป็นประโยชน์ให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลโดยตรงจากเจ้าบ้าน ลดปัญหามัคคุเทศก์ภายนอกที่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ จากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็น ด้วยมากที่สุด คือ

- ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับ บริบทชุมชน
- ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี
- ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจบริบท และ วัฒนธรรมของบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี เสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับ สุดาพร วรพล อ่างถึงการประชุมการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของชาติ (2539) ว่า ควรเข้าใจว่าชุมชนคือใคร และมีวิถีทางใดบ้างที่จะสามารถทำให้พวกเขาเข้าใจ

ถึงผลที่จะได้รับทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อจะได้หันมาให้ความร่วมมือในการจัดการแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ ปรกติ (2550) กล่าวว่า สิทธิชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีโดยแท้ นั้น โดยทั่วไป หมายถึงสิทธิที่จะยื่นยันการธำรงรักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นในการทำการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยการฟื้นฟูขึ้นใหม่ ปกป้องรักษา หรือขจัดการรบกวน แทรกแซง หรือสอดเข้าเกี่ยวข้อง โดยมีขอบหรือโดยปราศจากเหตุผลสมควร และ George G. and John B. (2006) กล่าวว่า หน่วยงานในชุมชนควรเป็นผู้ดูแล และออกแบบการจัดการด้วยตนเอง โดยที่รัฐไม่จำเป็นต้องเข้าไปควบคุม และ ประเวศ วะสี (2544) กล่าวว่า หน่วยงานในชุมชนควรเป็นอิสระมีเอกลักษณ์ของตนเองพึงตนเองได้มากที่สุด การมีชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สมาชิกทุกคนมีความสุขประจวบบริบูรณ์เพราะมีความเป็นมิตร เอื้ออาทร เรียนรู้กันในชีวิต มีการจัดการแก้ปัญหาได้ พัฒนาได้ ความเป็นชุมชนจะทำให้มีพลังกันกรองออกจากสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แต่ละชุมชนมีเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรมของตนเป็นการดำรงและส่งเสริมความหลากหลายเพื่อความ สุข ความงาม และความยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง
- ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก
- ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอด ยึดวัฒนธรรม
- ปลุกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเปิดโอกาสในการทำงานแก่ประชาชนในท้องถิ่นก่อนเป็นอันดับแรก รวมทั้งไม่มองชุมชนในเชิงการค้าเข้าไปกอบโกยผลประโยชน์หรือเชิงธุรกิจ ซึ่งหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือในหมู่บ้านถ้ำลอดต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง และมีคุณธรรมเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชดำรัส (2522) ดังนี้ คำว่าสุจริตก็มาจากคำว่า การท่องเที่ยวของจิตในทางที่ดี หรือคิดให้ดี คิดให้สุจริต ทั้งฉลาดด้วย ทั้งไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือการงานของตนเอง ทั้งไม่เบียดเบียนส่วนรวมด้วย จึงจะถือเป็นสุจริต

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบนโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ เห็นว่าในเชิงนโยบายควรกล่าวถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมการจัดงานทางวัฒนธรรมให้มีความเหมาะสมกับช่วงเวลาในรอบปี เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการมาร่วมท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก คือ

- ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบนโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล เห็นว่าต้องมีการจัดบริการรถสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย ระหว่างตัวอำเภอปางมะผ้า และหมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งสอดคล้องกับ นิสา ชัชกุล (2550) ที่กล่าวว่า การขนส่งทางถนนถือเป็นการขนส่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างมาก

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา
- การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งมั่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก
- กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน
- ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบนโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เห็นว่า นโยบายควรกล่าวถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา โดยการ พัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งเน้น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก การ กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน และควบคุมสถานประกอบการให้เกิด ความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร เทพพิทธา (2547) ที่กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก แต่ เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างกว่าเพราะครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติ ด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก ที่สุด คือ

-ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

-กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบนโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ เห็นว่า นโยบายควร ส่งเสริมให้ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในชุมชนของตนเอง และกำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไท ใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมของชุมชน

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม จากผลการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมาก ที่สุด คือ

-นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก

-นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

-ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์ในนโยบายก่อนประกาศใช้

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบนโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม เห็นว่า การมีนโยบายที่ มีความชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นหลัก และนโยบายมีความสอดคล้อง กับวัฒนธรรมท้องถิ่น คือหมู่บ้านถ้ำลอด และที่สำคัญคือประชาชนในชุมชนต้องได้มีส่วนร่วมใน การประชาพิจารณ์นโยบายนั้นก่อนการนำไปใช้จริง สอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ซึ่งกล่าวว่า มีการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่างๆ ที่มี ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย
- ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด
- ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม
- จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ เห็นว่า ผู้ประกอบการต้องไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาดโดยเบียดเบียนผู้ประกอบการรายย่อย และจัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆ ในท้องถิ่นด้วยเพื่อให้ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ สถาบันไทยพัฒนา (2550) กล่าวว่านอกจากที่กิจการจะต้องดำเนินอยู่ภายในกำลังของตัวแล้วยังต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมรอบข้างที่เหมาะสมเกื้อกูลต่อการดำเนินกิจการด้วย วิธีการหนึ่งในการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุน ก็คือการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อื่นก่อน เช่น การเอื้อเพื่อแก่ผู้ที่อยู่ในฐานะเจ้าของวัดถ้ำลอด หรือปัจจัยการผลิต ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลกลับมาอำนวยความสะดวกแก่กิจการของตน ทำให้กิจการอยู่รอดและเจริญเติบโต เป็นวิธีการสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมให้ยั่งยืนได้

นำทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อดำเนินธุรกิจของตนอย่างเหมาะสมและไม่เบียดเบียนคนในชุมชน และจัดการเกินกว่าศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอดจนขาดความสมดุล สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (2539) ต้องมีความสำนึกรู้ อย่างน้อยสำนึกรู้ถึงสถานะของตนว่าขณะนี้เราอยู่ในฐานะเป็นอย่างไร

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล จากผลการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน
- ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิดวัตถุประสงค์
- นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่

ระลึก

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล เห็นว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินงานธุรกิจในพื้นที่จะต้องจัดการธุรกิจที่เหมาะสมไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ในชุมชน และไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรมที่ผิดวัตถุประสงค์ และควรส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชนบ้านถ้ำลอดในการนำเสนอวัฒนธรรมเพื่อให้

นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่า แสดงออกในรูปแบบของการบริการด้านต่างๆ เช่นอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี จากการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้าลุดจากการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เห็นว่า ผู้ประกอบการในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้าลุดจากการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ จากผลการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน
- ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าลุดแก่นักท่องเที่ยว
- เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ เห็นว่า ผู้ประกอบการ ประกอบด้วยเจ้าของบริษัท และทุกคนในหน่วยงานจะต้องเข้าใจวัฒนธรรมชุมชนบ้านถ้าลุดอย่างละเอียด รวมถึงให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าลุดแก่นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ WTO (1998) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวมีภาระหน้าที่ที่จะให้ข้อมูลตามจริงอย่างตรงไปตรงมาแก่นักท่องเที่ยว สภาพการเดินทาง มารยาทของเจ้าบ้าน และสภาพที่พักอาศัยต่างๆ

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม จากผลการวิจัยพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าเป็นความเห็นด้วยมากที่สุด คือ

- มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่น และ
- ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด
- ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบผู้ประกอบการต่อเนื่องในคุณธรรม เห็นว่าผู้ประกอบการต้องมีคุณธรรมในการประกอบกิจการ และต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการมอบรายได้ส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด ไม่แสวงหารายได้ในทางที่ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน” ควรมีรูปแบบการพัฒนาแบบค่อยเป็น ค่อยไปตามระดับความสามารถของชุมชนบ้านถ้ำลอด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับคุณลักษณะความพอประมาณ คุณลักษณะความมีเหตุมีผล คุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลา ดังนี้

1) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด ควรแบ่งออกเป็น 2 เวลา คือ

1.1 ช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว (Low Season) ซึ่งประมาณเดือน มีนาคม – ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อน และฤดูฝน ซึ่งเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนหมู่บ้านถ้ำลอดเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต เป็นช่วงที่มีความดีของเทศกาลงานประเพณีทางวัฒนธรรมสูง จึงควรส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงวัฒนธรรมในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมได้อย่างเต็มที่

1.2 ช่วงฤดูการท่องเที่ยว (Hi Season) ซึ่งมีระยะเวลา 4 เดือน ในช่วง เดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ เป็นช่วงฤดูหนาวนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอดจำนวนมาก เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นได้แก่ ถ้ำน้ำลอด และถ้ำผีแมน การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นวิถีชีวิตของชาวไทใหญ่ จึงควรมีรูปแบบให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะวิถีชีวิต คือ วัฒนธรรมอาหาร วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมเรียนรู้ประเพณีร่วมกับคนในชุมชนอย่างง่าย ดังนั้นการดำเนินการธุรกิจ Home Stay ในรูปแบบธุรกิจชุมชน หรือสหกรณ์จะสร้างความประทับใจ และส่งผลให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในชุมชนได้นานมากขึ้นกว่าในอดีต

2) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ เพื่อให้ชุมชนหมู่บ้านถ้ำลอดพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น คือ

2.1 ระยะเวลาที่ 1 การสร้างสังคมเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเหมาะสมในช่วงเวลาออกฤดูกาลท่องเที่ยวกล่าวคือ ให้ประชาชนสามารถเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้หรืออบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ทั้งทางทฤษฎี และร่วมปฏิบัติจริงจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้ และนำไปจัดการท่องเที่ยวในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างมีคุณธรรมในการสร้างสังคมเศรษฐกิจพอเพียงควรเน้นในกลุ่มของเยาวชนในหมู่บ้าน

2.2 ระยะเวลาที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมไทใหญ่ โดยการมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชนในการร่วมกันฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ และอนุรักษ์วัฒนธรรมของตน ทั้งที่ยังคงอยู่และเลื่อนหายไปในปัจจุบันแล้ว โดยการรวบรวมจัดสร้างกระบวนการ วิธีการ และสร้างความตระหนักให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญ และคุณค่าของวัฒนธรรมไทใหญ่ของตน โดยการตั้งปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนที่ให้ความรู้สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่น โดยการดำเนินการในช่วงออกฤดูกาลท่องเที่ยว จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชนอย่างเรียบง่ายเพื่อนำเสนอวัฒนธรรมของตนเอง โดยอาศัยศูนย์กลางของหมู่บ้าน เช่น วัด หรือ โรงเรียน โดยให้คนในท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล และให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว

2.3 ระยะเวลาที่ 3 พัฒนากุมิทัศน์ และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับนักท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกระตุ้นให้ประชาชนบ้านถ้ำลอดได้คิดออกแบบสถานที่ ตำแหน่งด้วยตนเอง พัฒนาโดยใช้ทรัพยากรที่หาได้ง่ายและใช้งบประมาณตามที่ท้องถิ่นมีอยู่ หรือหามาได้โดยต้องคงความเป็นเอกลักษณ์ของไทใหญ่ให้มากที่สุด และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.4 ระยะเวลาที่ 4 ทุกคนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด โดยทุกคนสามารถมีบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคอยเป็นที่ปรึกษา และพร้อมเข้ามาให้ความช่วยเหลือในกรณีที่หมู่บ้านประสบปัญหาและการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน โดยระยะนี้ชุมชนจะเป็นผู้จัดการดูแลตัวเองไม่ว่าจะส่งเสริมทางการท่องเที่ยว หรือส่งเสริมคนในชุมชนในการพัฒนาแหล่งอาหารชุมชนแบบเกษตรกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนรู้สึกว่ามีคุณค่า

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นภาคส่วนสำคัญ จำเป็นต้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืน โดยการกำหนด

นโยบายเพื่อช่วยในการพัฒนาสังคม และส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ วัฒนธรรมในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนไปพร้อมกัน ดังนี้

1) กระทรวงวัฒนธรรม

-ส่งเสริมฟื้นฟู วัฒนธรรมของชุมชนบ้านถ้ำลอด เพื่อความคงอยู่ และการสืบทอดต่อไป

-ส่งเสริมชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรมที่โดดเด่น และต่อเนื่องในรูปแบบการมอบรางวัลเพื่อประกาศเกียรติคุณในความร่วมมืออนุรักษ์ของคนในชุมชน

-ส่งเสริมประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน วัฒนธรรมถ้ำลอดโดยสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงความสำคัญของหมู่บ้าน

-จัดคณะทำงานรูปแบบพี่เลี้ยงเพื่อร่วมอนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมในชุมชนในรูปแบบต่างๆ ร่วมการถึงการเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

2) กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา

-จัดคณะทำการให้ความรู้ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างถูกต้องและเกิดความยั่งยืน

-ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่างๆ ให้เท่าเทียมกัน ในรูปแบบประชาสัมพันธ์

3) กระทรวงศึกษาธิการ

-จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้เยาวชนเข้าใจ วัฒนธรรมตนเอง

-จัดหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ทุกระดับชั้น ได้ศึกษาอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติศักดิ์ ปรกติ. **สิทธิชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2550.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **สถิตินักท่องเที่ยวปี 2550** (Online). การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2550. <http://www.tat.org> [19 สิงหาคม 2552]

เกษม บุญอ่อน. **เดสฟาย : เทคนิคการวิจัย**. **ครูปริทัศน์ 4** (ตุลาคม 2522) : 26-28.

เกษม วัฒนชัย. **เส้นทางสู่ความพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : 21 เซ็นจูรี่, 2551.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **เศรษฐกิจพอเพียง. ในเอกสาร**

ประกอบคำสัมมนาวิชาการประจำปี 2542 เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง, หน้า ก. 18-19 ธันวาคม 2542 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ จอมเทียนพัทยา จังหวัดชลบุรี.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ.2545-2549**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2544.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **กรณีศึกษาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2548.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ.2550-2554**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550.

จิราพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ. **การท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในชุมชนชาวเขา**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

ชนัญ วงษ์วิภาค. **การจัดโครงการ : การให้ความรู้เชิงปฏิบัติการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

ชวลิต ขาวเขียว. **ธรณีโบราณคดีของพื้นที่เพิงผาถ้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเหนือของประเทศไทย ภาควิชาธรณีวิทยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ชัยพัฒนา, มูลนิธิ. **เศรษฐกิจพอเพียงทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 ตามรอยพระยุคลบาท**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2548.

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. **วิถีไทย : การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2540.
- เทพรัตนราชสุดาฯ, สมเด็จพระ. **วัฒนธรรมไทยในกระแสวัฒนธรรมโลก. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 14 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2548) : 5.**
- ไทยคดีศึกษา, สถาบัน. **รายงานวิจัยเรื่องแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูงานเทศกาลและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี 2529**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- ไทยพัฒนา, สถาบัน. **เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยพัฒนา, 2550.
- ธิดา โมสิกรัตน์. **ประมวลชุดวิชาไทยศึกษา. เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550.**
- นิเทศ ดินณะกุล. **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.**
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. **วัฒนธรรมชุมชนกับการท่องเที่ยว. ในชยันต์ วรรธนะภูติ (บรรณาธิการ), เวทีผู้ถูกท่องเที่ยว, หน้า 11. เชียงใหม่ : มิ่งเมือง, 2538.**
- นิตา ชัชกุล. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.**
- บดินทร์ วิจารณ์. **การจัดการความรู้สู่ปัญญาปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ชรรคมลการพิมพ์, 2550.**
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เจริญผล, 2540.**
- บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล. **Delphi. วิศวกรรมสาร 27 (สิงหาคม 2527) : 92-94.**
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. **การพัฒนากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, 2548.**
- ประทุมพร วัชรเสถียร. **โลกาภิวัตน์ยุค ค.ศ.2000 : ข้ามโลก ครอบโลก ครอบโลก. ใน ม.ร.ว.พทุทธิสาณ ชุมพล (บรรณาธิการ), โลกาภิวัตน์. หน้า ท. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.**
- ประยูร ศรีประสาธน์. **เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 14 (เมษายน – พฤษภาคม 2523) : 49-60.**
- ประเวศ วะสี. **เศรษฐกิจพอเพียง : ข้อเสนอสู่การปฏิบัติวิถีทางวัฒนธรรมในยุคเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2544.**

- ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล. **ประมวลชุดวิชาไทยศึกษา**. เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550.
- ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมสภาผู้แทนราษฎร, คณะกรรมการ. **ทิศทางศิลปะและวัฒนธรรมไทยในกระแสการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุดจิตออฟเซต, 2536.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร. **ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2549.
- ส่งศรี วงษ์เวช. **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่ปิง สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สมบูรณ์ ดันยะ. **มารู้จัก Delphi Technique กันเถอะ**. วารสารการวัดผลการศึกษา 3 (มกราคม – พฤษภาคม 2534) : 11-14.
- สมบัติ พลายน้อย. **ประมวลหลักฐานการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมสมัยประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537.
- สมพร เทพสิทธิ์า. **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา, 2547.
- สุชาดา บวรกิตติวงศ์. **สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- สุทิน นพเกตุ. **สิทธิมนุษยชนศึกษา**. นครปฐม : นครปฐมการพิมพ์, 2549.
- สุนทร โคตรบรรเทา. **การศึกษานอกระบบโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก, 2526.
- สุเมธ ดันดิเวชกุล. **ลักษณะตามรอยพระยุคลบาท**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : ค่านสุชาการพิมพ์, 2549.
- สุวรรณ เชื้อรัตนพงษ์. **การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย**. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 19 (ธันวาคม 2527 – มกราคม 2528) : 69-77.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา. **ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : ศรีสยามพริ้นท์แอนด์แพคเกจ, 2545.
- อนุমানราชชน, พระยา. **เรื่องวัฒนธรรม**. พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณาการ, 2515.
- อมรา พงศาพิชญ์. **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์ และบทบาทในประชาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- อรสุดา เจริญรัก. **เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

- อุดมลักษณ์ สุนทรระกูล. การตั้งถิ่นฐานของกลุ่มคนบนพื้นที่สูง ภูมิปัญญาในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ. ในดาริน อินทร์เหมือน (บรรณาธิการ), **ภูมิปัญญากับการสร้างพลัง
ชุมชน**, หน้า 63-91. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2548.
- อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ. **การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อชุมชน กรณีศึกษาชุมชนเกาะยาวน้อย
จังหวัดพังงา**. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.

ภาษาอังกฤษ

- Best, J. W. **Research in Education**. 2nd ed. Engle wood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, 1970.
- Bunning, R. L. **The Delphi Technique : A Projection Tool for Serious Inquiring**, La Jolla, CA :
University Associates, 1979.
- Burkart, A. J. and Medlik, S. **Tourism : Past, Present and Future**. 2nd ed. London : Heinemann,
1985.
- Glass, G. V. and Hopkins, K. D. **Statistical Methods in Education and Psychology**. Engle wood
Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, 1987.
- Goeldner, C. R. and Ritchie, J. R. **Tourism : Principles, Practices, Philosophies**. 10th ed. N.J. :
J. Wiley, 2006.
- Harrison, R. **Manual of Heritage Management**. Oxford : Butterworth – Heinemann, 1994.
- ICOMOS International Committee on Culture Tourism. **INTERNATIONAL CULTURAL
TOURISM CHARTER** [Online]. Managing Tourism Places of Heritage Significance,
8th Draft, for Adoption by ICOMOS at the 12th General Assembly, Mexico, October
1999, <http://www.icomos.org/tourism/charter.html> [11 July 2007].
- Kluckhohn, C. **Culture and Behavior : Collect Essays**. New York : Free Press, 1962.
- Linstone, H. A. and Turoff, M. **The Delphi Method Technique and Applications**. Reading, MA
: Addison – Wesley, 1975.
- Pfeiffer, J. W. **Theories and Method in Applied Behavioral Science**, San Diego, CA : Pfeiffer
& Company, 1991.
- WTO. **Global Code of Ethics for Tourism** [Online]. World Tourism Organization, 1998.
<http://www.world-tourism.org> [15 January 2009].

ภาคผนวก ก.

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหามัธยฐาน

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่ามัธยฐานของแต่ละข้อความมีดังนี้ (สุชาดา บวรภิตติวงศ์, 2548)

$$\text{มัธยฐาน} = L + \left[\frac{\frac{n}{2} - \sum f_l}{f_s} \right] c$$

- เมื่อ L คือ ขอบล่าง (lower class boundary) ของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่
- $\sum f_l$ คือ ความถี่สะสมจากชั้นข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด ถึงก่อนชั้นมัธยฐานตกอยู่
- f_s คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหามัธยฐาน
- c คือ ความกว้างของชั้น
- n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ตัวอย่างการคำนวณ

- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	6	15
4	3	9
3	4	6
2	1	2
1	1	1

$$\begin{aligned}
 \text{มัธยฐาน} &= L + \left[\frac{\frac{15}{2} - 6}{3} \right] 1 \\
 &= 3.50 + 0.50 \\
 \text{มัธยฐาน} &= 4.00
 \end{aligned}$$

2. การหาพิสัยระหว่างควอไทล์

การหาพิสัยระหว่างควอไทล์ คือ ค่าแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 สูตรที่ใช้

ในการคำนวณ ใช้สูตรเดียวกันกับการหาค่ามัธยฐาน เพียงแต่แทนค่า $\frac{n}{2}$ ด้วย $\frac{n}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 1 และแทนค่า $\frac{n}{2}$ ด้วย $\frac{3n}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 3 (Glass and Hopkins, 1984)

ตัวอย่างการคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ควอไทล์ที่ 1} &= L + \left[\frac{\frac{15}{4} - 2}{4} \right] 1 \\
 &= 2.50 + 0.43 \\
 \text{ควอไทล์ที่ 1} &= 2.93
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ควอไทล์ที่ 3} &= L + \left[\frac{\frac{15 \times 3}{4} - 9}{6} \right] 1 \\
 &= 4.50 + 0.37 \\
 \text{ควอไทล์ที่ 3} &= 4.87
 \end{aligned}$$

3. การหาฐานนิยม

ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละหัวข้อโดยหาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อความ ถ้าระดับคะแนนใดที่มีความถี่สูงสุดถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกัน จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น สำหรับกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนของข้อความที่มีเท่ากันทั้งสองนั้นเป็นค่าฐานนิยม (Glass and Hopkins, 1984) การหาฐานนิยม (Mode) คือ ข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด การใช้ฐานนิยมวัดค่าเฉลี่ยของข้อมูลเป็นการยอมรับข้อมูลที่มีมากที่สุดเป็นตัวกลาง โดยไม่ต้องนำข้อมูลอื่นมาพิจารณา (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2531)

ตัวอย่างที่ 1

คะแนน	ความถี่
5	6
4	4
3	3
2	1
1	1

ดังนั้นฐานนิยม คือ 5

ตัวอย่างที่ 2

คะแนน	ความถี่
5	6
4	6
3	2
2	1
1	-

ดังนั้นฐานนิยม คือ 4.50

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม รอบที่ 1, 2 และ 3

- 1.ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืน
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม :
ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน
- (ภาษาอังกฤษ) A MODEL OF SUSTAINABLE MANAGEMENT IN
CULTURAL TOURISM UNDER THE KING'S
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY BASED ON
COMMUNITY: TAI COMMUNITY AT TAM ROD
VILLAGE PANGMAPHA DISTRICT, MAE HONG SON
PROVINCE

2.ชื่อผู้วิจัย

2.1 หัวหน้าโครงการ นายศุภกร ประทุมถิ่น (สัดส่วนในการทำวิจัย 100%)

หมายเลขเลขบัตรประจำตัวประชาชน 3-1601-01017-22-1 อายุ 30 ปี

คุณวุฒิ - สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี เมื่อปีการศึกษา 2543

- สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา แขนง
วิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551

ประสบการณ์ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม วิทยานิพนธ์ ระดับดี เรื่อง การศึกษา
ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยได้นำเสนอผลงานวิชาการ ในงานประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง
“ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนและหลักสูตรการท่องเที่ยว : การจัดการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนและพอเพียง” วันที่ 13 พฤษภาคม 2552 ณ สวนสามพราน จัดโดย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงาน วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 236 หมู่ 3 ต.ปางหมู อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทรศัพท์. (053) 613263, มือถือ 0804993073

โทรสาร. (053) 613264 E-mail: NARUPHOLP@HOTMAIL.COM

2.2 ผู้ร่วมงานวิจัย -

2.3 ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

2.3.1 ผศ.ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2.3.2 ผศ.มนตรี ศิริจันทร์ชื่น ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300.

โทรศัพท์. (053) 885958 โทรสาร (053) 885555

3.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานต่อเนื่องมา ในโอกาสต่างๆจนถึงปัจจุบันรวมแล้วกว่า 25 ปี เหตุการณ์ที่ทำให้ชาวไทยได้รู้จักแนวพระราชดำริ อย่างจริงจังคือช่วง วิกฤตการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 ซึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสนอแนะทางออกของปัญหา โดยพระราชทานแนวทางในการ แก้ไขวิกฤตของประเทศ ภายใต้ชื่อ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Sufficiency Economy ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ,2542) การท่องเที่ยวถือเป็นภาคส่วนหนึ่งที่พยายามสร้างมาตรฐานด้านการจัดการและพัฒนาทุก หน่วย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต หรือให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด ซึ่งหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทุกส่วนได้พยายามวางแผนและจัดการโดยรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการ ท่องเที่ยว ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานในด้านความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยวไปสู่สากลโดยการนำเอกลักษณ์ วัฒนธรรมเพื่อเป็นจุดเด่นในการส่งเสริมการพัฒนาการ ท่องเที่ยว (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2550) นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2538 ได้กล่าวถึงผลกระทบของ การท่องเที่ยวต่อชุมชนว่า การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่ไปเร่งการสลายตัวของ วัฒนธรรม สรุปคือว่าวัฒนธรรมชุมชนนั้นมีเหตุที่จะต้องสลายตัวอยู่แล้ว แต่การท่องเที่ยวเข้ามาช่วย เร่งการสลายตัวของวัฒนธรรมชุมชนให้เร็วขึ้น ทำให้ชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนต้องพึ่งพาการท่องเที่ยว เพียงอย่างเดียว เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อ ให้เกิดความเหมาะสมและคล้อยตาม เพียงเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ และ รายได้ที่สนองกลับมา จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจในแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง และตระหนักถึงความอ่อนไหวของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงได้เกิดแนวคิดในการ สร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและสร้างความเสียหายน้อยที่สุด

ในทุกด้าน และลดปัญหาต่างๆ เพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างสมดุลและมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

4.คำถามหลักของการวิจัย

การจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนไทใหญ่ บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอนให้ยั่งยืน ด้วยการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม จะมีรูปแบบการจัดการเป็นอย่างไร

5.วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนไทใหญ่ บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอนให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม

6.สถานที่ดำเนินการวิจัย

ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

7. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

7.1 แบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และกระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA)

7.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ มีประชากรในการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลต่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอยู่หลายฝ่าย มิได้จำกัดเฉพาะเพียงแต่ประชากรภายในพื้นที่เท่านั้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด และกลุ่มที่ 2 คือประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอด ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้ จะแสดงกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยให้เห็นดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 จะใช้การวิจัยโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด จำนวน 20 ท่าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารชุมชนบ้านถ้ำลอด จำนวน 20 ท่าน โดยเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

(ก) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านการท่องเที่ยว

(ข) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(ค) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านพัฒนาชุมชน

(ง) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(จ) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น

สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่มีการกำหนดจำนวนตายตัว แต่ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่ม ถ้าเป็นกลุ่มที่เหมือนกันอาจจะใช้ผู้เชี่ยวชาญ 10 – 15 คนก็พอ แต่ถ้ามีลักษณะต่างกันอาจจะใช้ผู้เชี่ยวชาญมากขึ้น (สุนทร โคตรบรรเทา, 2526) ในการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายใน การประชุมประจำปี California Junior Colleges Association ปี พ.ศ.2515 Thomas T. Macmillan ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับจำนวนของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟาย ดังนี้ เมื่อมีจำนวนของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป จะส่งผลให้อัตราความคลาดเคลื่อน (Error) จะน้อยมาก (อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522 : 27)

กลุ่มที่ 2 ประชากรในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทใหญ่บ้าน ถ้ำลอดจำนวน 40 ท่าน จากประชาชนในชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งผู้ที่ได้คัดเลือกต้องยินดีเข้าร่วมงานวิจัยโดยตลอด และมีความปราถนาดี ในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอย่างจริงจัง

7.3 เครื่องมือวิจัย/วิธีสร้างและการหาคุณภาพ

กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 วิธีศึกษาโดยเทคนิคเดลฟายเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ในรอบแรกเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนรวม 3 รอบ ดังมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ต่อไปนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นในรอบที่ 1 โดยผู้วิจัยได้เข้า สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง เพื่อผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและเปิดประเด็นที่น่าสนใจ ช่วยในการเพิ่มข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกมากขึ้น โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจ ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการจัดการการท่องเที่ยว พิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อคำถาม ของเครื่องมือที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ ได้แก่

1.1 ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนง วิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ดร.อรุณศรี อื้อศรีวงศ์ อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรอบที่ 2 โดยการสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อคำถามแต่ละข้อสร้างสร้างขึ้น โดยการวิเคราะห์จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้ขอเข้าสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าในการศึกษาขั้นนำข้างต้น โดยแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1

3. สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยนำคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายข้อคำถาม แล้วแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณได้ลงในแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลรอบ

กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 2 มีเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การสังเกต
2. แบบการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ
3. แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการสัมภาษณ์
3. ลงพื้นที่สำรวจหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยนำรายละเอียดที่ได้มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และการสังเกต
4. สร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดรูปแบบให้เป็นแบบปลายเปิด
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อขอคำแนะนำโดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ คือ

1.ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการจัดการ
นันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.ดร.อรุณศรี อื้อศรีวงษ์ อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรกลุ่มที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย
จำนวน 3 รอบ โดยมีรายละเอียดในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก
ผู้เชี่ยวชาญ โดยออกหนังสือเชิญจากสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จากนั้นขอเข้าพบ
สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2. การเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย
ในครั้งนี ซึ่งในกลุ่มเดียวกันกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 โดยการส่งทางไปรษณีย์พร้อม
กำหนดระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 3 ถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใน
การวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันที่ตอบแบบสอบถามใน รอบที่ 1 และรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการ
เดียวกับรอบที่ 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 นี้ เป็นรอบสุดท้าย

ประชากรกลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มแรกจะเข้าไปมีส่วนร่วม
กิจกรรมของชาวบ้านทุกรูปแบบเพื่อสร้างความคุ้นเคย ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1.การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใน
ชุมชนอย่างเป็นกันเองแบบรายบุคคล เป็นการพูดคุยแบบไม่มีโครงสร้าง แต่มีวัตถุประสงค์หลัก
เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวความคิดที่หลากหลายจากชาวบ้าน โดยผู้วิจัยจะอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วย

2.การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วม
กิจกรรมของชาวบ้าน เพื่อให้เข้าถึงชาวบ้านและเพื่อเปิดโอกาสในการศึกษาบริบทของชาวบ้าน โดย
ใช้วิธีสังเกตอย่างใกล้ชิด

3.การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีการคัดเลือก จากคนใน
ชุมชน จำนวน 40 ท่าน เป็นรายบุคคลเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริงปราศจากการ
คล้อยตามความคิดเห็นของคนอื่นๆ

7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ซึ่งเป็น
การแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำข้อคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในครั้งที่ 1
มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ในลักษณะมาตราส่วน ประเมินค่า 5 สเตล แล้วนำคำตอบจาก

แบบสอบถามรอบที่ 2 มาหาค่าวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายชื่อความแล้วแสดงตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งแสดงตำแหน่งของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นรายชื่อความที่คำนวณ ได้ลงในแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งมีข้อความเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 ทุกประการ เพียงแต่เพิ่มการแสดงค่าสถิติซึ่งไม่มีแสดงในแบบสอบถามรอบที่ 2 แล้วส่งกลับไปเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้โดยแต่ละท่านได้พิจารณาทบทวน คำตอบเดิมของตนเองอีกครั้ง และจากคำตอบที่ได้ในแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้แต่ละข้อความมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และฐานนิยม (Mode) แล้วนำมาแปลผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มัธยฐาน (Median) (สุชาติ บวรกิตติวงศ์, 2548 : 81)

$$\text{มัธยฐาน} = L + \left[\frac{\frac{n}{2} - \sum f_l}{f_s} \right] c$$

เมื่อ	L	คือ ขอบล่าง (lower class boundary) ของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่
	$\sum f_l$	คือ ความถี่สะสมจากชั้นข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด ถึงก่อนชั้นมัธยฐานตกอยู่
	f_s	คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหามัธยฐาน
	c	คือ ความกว้างของชั้น
	n	คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 สเตล ซึ่งค่ามัธยฐานของคำตอบในแต่ละข้อคำถามที่คำนวณได้โดยนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (Best, 1970)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อระดับความมากที่สุด
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ
 มาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ
 ปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความระดับ
 น้อย

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 ลงไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความน้อยที่สุด

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยนำวิธีการของ กราส์ซ และสแตนเลย์ (Glass and Hopkins, 1987) คือคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความที่ไม่เกิน 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นๆ ในแต่ละข้อความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Consensus) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณแต่ละข้อความได้มากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละข้อไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

$$\text{ควอไทล์ที่ 3} = L + c \left[\frac{\frac{3N}{4} - \sum f}{f_{Q_3}} \right]$$

เมื่อ L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 3 ตกอยู่

$\sum f$ คือ ผลบวกของความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3 ลงไปหรือความถี่สะสมของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3

f_{Q_3} คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 3

c คือ ค่าช่วงระหว่างชั้น

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

$$\text{ควอไทล์ที่ 1} = L + c \left[\frac{\frac{N}{4} - \sum f}{f_{Q_1}} \right]$$

เมื่อ L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ที่ 1 ตกอยู่

$\sum f$ คือ ผลบวกของความถี่ของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 1 ลงไป หรือความถี่สะสมของชั้นที่ต้องการคำนวณหาควอไทล์ที่ 1

f_{Q_1} คือ ความถี่ของชั้นที่ต้องการหาควอไทล์

c คือ ค่าช่วงระหว่างชั้น

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. ค่าฐานนิยม (Mode) ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อคำถาม คือ หาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อคำถาม ถ้าระดับคะแนนใดมีความถี่สูงถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อคำถามนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้น เป็นค่าฐานนิยมของข้อคำถามนั้น สำหรับกรณีที่มีความถี่สูงของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนของข้อคำถามที่มีความถี่เท่ากันทั้งสองเป็นค่าฐานนิยม ซึ่งจาก บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์ (2540) ได้กล่าวถึงว่า ฐานนิยม คือ ข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด การใช้ฐานนิยมวัดค่าเฉลี่ยของข้อมูลเป็นการยอมรับข้อมูลที่มีจำนวนมากที่สุดเป็นตัวกลาง โดยไม่ต้องนำข้อมูลอื่นมาพิจารณา

4. ความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน ผู้วิจัยคำนวณค่าฐานนิยมและ ค่ามัธยฐานของแต่ละข้อคำถามแล้วนำมาหาค่าความแตกต่าง โดยผู้วิจัยกำหนดว่า ค่าสัมบูรณ์ของความแตกต่างมีค่าไม่เกิน 1 จึงถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

7.6 การสรุปและการแปลผลข้อมูล

ในการสรุป เรื่องการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน นั้น ผู้วิจัยจะนำเอาข้อคำถามที่กลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยผ่านกระบวนการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟายที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งพิจารณาผลการคำนวณข้อความในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐานในแต่ละข้อคำถามไม่เกิน 1 นำมาสรุปรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้เป็นที่ประจักษ์

จากนั้นนำผลของเทคนิคเดลฟายในประชากรกลุ่มที่ 1 มาหาความสอดคล้องกับกลุ่มที่ 2 ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป ในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทยใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

8. ประโยชน์จากผลการดำเนินงานวิจัย

1. ทราบถึงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม

2. รูปแบบที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเผยแพร่แนะนำเพื่อไปประยุกต์ใช้กับชุมชนวัฒนธรรมต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

9.การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

นำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่แนะนำเพื่อไปประยุกต์ใช้กับชุมชนวัฒนธรรมต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น และเผยแพร่ผลการวิจัย แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ลงชื่อ.....

(นายสุภกร ประทุมถิ่น)

ผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

แบบสอบถามรอบที่ 2

เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน”

คำชี้แจง

แบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกับท่านมากที่สุดแล้วประเมินค่าข้อความที่เกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ท่านทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่อง “เห็นด้วยกับข้อความ” ซึ่งมีความหมายของตัวเลขคะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
99	-วัฒนธรรมประจำชาติเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์	/				

จากตัวอย่าง แสดงว่า ท่านเห็นด้วยกับวัฒนธรรมประจำชาติเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ในระดับมากที่สุด

ประเด็นข้อความ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ รวบรวมและเรียบเรียงจากที่ท่านได้ให้คำสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 และแหล่งข้อมูลอื่นๆตลอดจนศึกษาจากเอกสารต่างๆ ในการนี้ได้รวบรวมจากคำสัมภาษณ์โดยพยายามคงสำนวนเดิมไว้ เพื่อความครอบคลุมในประเด็นข้อความที่เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

โปรดกรุณาตอบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลาและฤดูกาล					
2.	ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมในแต่ละวัน					
3.	การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน					
4.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม					
5.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้					
6.	ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม					
7.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา					
8.	รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว					
9.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน					
10.	การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก					
11.	การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอด ยังไม่มีความจำเป็นมาก					
12.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้					
13.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น					
14.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา					
15.	พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
16.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว					
2.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไข โดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน					
3.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง					
4.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล					
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน					
6.	ทราบถึงศักยภาพของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม					
7.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง					
8.	การจัดการที่พักควรสอดคล้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป					
2.	สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง					
3.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น					
4.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต					
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดงหารายได้					
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง					
7.	ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น					
8.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว					
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน					
2.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน					
3.	ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก					
4.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
5.	ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว					
2.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก					
3.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์					
4.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม					
2.	ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับ ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ					
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รัก และหวงแหน วัฒนธรรมของตน					
2.	สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว					
3.	ประชาสัมพันธ์ในการใช้รูปแบบการท่องเที่ยว					
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น					
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว ในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว					
2.	อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี					
3.	ไม่ชี้นำวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน					
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง					
2.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว					
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก					
4.	ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอด ยึดวิถีนิยม					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน					
2.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหาก ชุมชนประสบปัญหา					
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งมั่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก					
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน					
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด					
2.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก					
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์นโยบายก่อนประกาศใช้					
3.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม					
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด					
3.	จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น					
4.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน					
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิดวัตถุประสงค์					
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง					
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอด จากการท่องเที่ยว					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด					
2.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเอง เรื่องวัฒนธรรมของชุมชน					
3.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดแก่นักท่องเที่ยว					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ				
		5	4	3	2	1
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น					
2.	ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน					
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด					
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
นายสุภกร ประทุมถิ่น

แบบสอบถามรอบที่ 3

เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ”

คำชี้แจง

แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ เป็นรอบสุดท้าย เพื่อให้ท่านทราบถึงการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบกับให้ท่านได้พิจารณาทบทวนการตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วประเมินค่าข้อความที่เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน อีกครั้ง

การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ ให้ท่านพิจารณาการตอบของท่านร่วมกับการตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่ามัธยฐาน และคะแนนที่ท่านให้น้ำหนักในแบบสอบถามรอบที่ 2 ไว้ในแบบสอบถามนี้แล้ว โดยท่านสามารถเขียนเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่อง “เห็นด้วยกับข้อความ” เพื่อเปลี่ยนคะแนนน้ำหนักแต่ละข้อความของท่านหรือไม่เปลี่ยนก็ได้ แต่หากการตอบของท่านในแต่ละข้อความไม่อยู่ในขอบเขตพิสัยควอไทล์ ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านได้โปรดแสดงเหตุผลอธิบายเขียนลงในช่อง “เหตุผล” ในการตอบของท่านนี้ด้วย

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
99	-วัฒนธรรมประจำชาติเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์	/	M		#		

จากตัวอย่าง แสดงว่า ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ท่านได้ทำเครื่องหมายเห็นด้วยกับวัฒนธรรมประจำชาติเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ในระดับค่า 2 หรือระดับเห็นด้วยน้อย แต่ในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 นี้ ท่านได้เปลี่ยนเป็นระดับค่า 5 หรือเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งอยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ในที่นี้ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ = 5.00 ถึง 3.50 และค่ามัธยฐาน = 4.50

(ต่อ) เครื่องหมายในแบบสอบถาม

เครื่องหมายในแบบสอบถาม

แบบสอบถามรอบนี้ มีเครื่องหมาย มาตราประเมินค่า (Rating Scale) ค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ตลอดจนระบุการประเมินค่าในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของท่านด้วย โดยมีความหมาย ดังต่อไปนี้

1. มาตราประเมินค่า (Rating Scale)	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. ค่ามัธยฐาน (Median) คือ M เป็นคะแนนตัวแทนของระดับคะแนนเห็นด้วยทั้งหมดที่ผู้เชี่ยวชาญได้นำน้ำหนักในแต่ละข้อความ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์แปลผลในค่ามัธยฐาน ดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

3. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือ _____ เป็น ระยะระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1 ของข้อความนั้นๆ

4. คะแนนที่ท่านได้ให้นำน้ำหนัก คือ # เป็นค่าคำตอบเดิมของท่านในแบบสอบถามรอบที่ 2

ประเด็นข้อความ

ผู้วิจัยได้นำข้อความจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 รวม 3 ด้าน เหมือนเดิมทุกประการ ซึ่งเกี่ยวกับ การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้

โปรดกรุณาตอบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลา และฤดูกาล		M				
2.	ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ในแต่ละวัน	M					
3.	การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน	M					
4.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม		M				
5.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้	M					
6.	ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม	M					
7.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา	M					
8.	รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว		M				
9.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน		M				
10.	การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก		M				
11.	การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ถ้ำลอด ยังไม่มีความจำเป็นมาก			M			

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
12.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้		M				
13.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มากขึ้น	M					
14.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา	M					
15.	พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	M					
16.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร	M					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว				M		
2.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไขโดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน	M					
3.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง			M			
4.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมาให้เหมาะสมกับเทศกาล			M			

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน	M					
6.	ทราบถึงศักยภาพของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม	M					
7.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้ามกฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง	M					
8.	การจัดการที่พักควรสอดคล้องและเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน	M					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป	M					
2.	สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง	M					
3.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	M					
4.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต	M					
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดงหารายได้	M					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง	M					
7.	ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น	M					
8.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว	M					
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน		M				

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน	M					
2.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน	M					
3.	ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก	M					
4.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	M					
5.	ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน	M					

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเนื่องในคุณธรรม หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเนื่อง ในคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว	M —					
2.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก	M —					
3.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์	M —					
4.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน	M —					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	M —					
2.	ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ	M —					
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น			M —			

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมของตน	M					
2.	สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว	M					
3.	ประชาพิจารณ์ในการใช้รูปแบบการท่องเที่ยว	M					
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น		M				
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด			M			

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว	M					
2.	อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด	M					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	M					
2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี	M					
3.	ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน	M					
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น	M					

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง	M					
2.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว		M				
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก	M					
4.	ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอด ยึดวัฒนธรรม	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	M					
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน		M				
2.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำ หากชุมชนประสบปัญหา		M				
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งมั่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน	M					
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด	M					
2.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	M					

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	นโยบายที่ชัดเจน ไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก	M					
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์นโยบายก่อนประกาศใช้	M					
3.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม		M				
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด	M					
3.	จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น	M					
4.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน	M					
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรมที่ผิดวัตถุประสงค์	M					
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	M					
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอด จากการท่องเที่ยว	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด	M					
2.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน	M					
3.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดแก่นักท่องเที่ยว	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	M					
2.	ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่นและชุมชน	M					
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด	M					

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยกับข้อความ					เหตุผล
		5	4	3	2	1	
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก	<u>M</u>					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
นายสุภกร ประทุมรัตน์

ภาคผนวก ก.

ความถี่ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ตารางที่ แสดงการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นรายข้อ

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลา และฤดูกาล	-	-	2	8	5	-	-	-	6	9
2.	ประเมิน ศักยภาพ การรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ในแต่ละวัน	-	-	-	2	13	-	-	-	1	14
3.	การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ตามงบประมาณของชุมชน	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
4.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยว และทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	-	-	3	10	2	-	-	2	9	4
5.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้	-	-	-	3	12	-	-	-	2	13
6.	ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม	-	-	-	4	11	-	-	-	4	11
7.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน และช่วงเวลา	-	-	1	4	10	-	-	-	1	14
8.	รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	-	-	1	9	5	-	-	-	4	11
9.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน	-	1	4	8	2	-	1	1	11	2

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
10.	การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก	-	-	-	8	7	-	-	-	7	8
11.	การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ถ้ำลอด ยังไม่มีความจำเป็นมาก	1	5	3	4	2	2	4	2	5	2
12.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้	-	-	2	12	1	-	-	1	12	2
13.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มากขึ้น	-	-	-	2	13	-	-	-	1	14
14.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา	-	-	2	2	11	-	-	2	3	10
15.	พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
16.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่านไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว	-	12	1	2	-	-	13	-	2	-

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้าน ถ้ำลอด ควรแก้ไขโดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน	-	1	-	5	9	-	-	1	3	11
3.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง	-	-	8	6	1	-	-	2	8	5
4.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมาให้เหมาะสมกับเทศกาล	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน	-	-	1	1	13	-	-	-	1	14
6.	ทราบถึงศักยภาพของตนเองในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
7.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อห้ามกฎระเบียบต่างๆ ด้วยตนเอง	-	-	-	2	13	-	-	-	-	15
8.	การจัดการที่พักรีสอร์ทต้อง และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเพื่อประกอบการพิจารณาการรองรับนักท่องเที่ยวในปีต่อไป	-	-	-	-	15	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.	สร้างความเข้าใจให้เยาวชนในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืมวัฒนธรรมตนเอง	-	-	-	4	11	-	-	-	3	12
3.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
4.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือเงินกองทุนชุมชนเพื่อลดปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต	-	-	2	4	9	-	-	-	4	11
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม โดยไม่นำวัฒนธรรมไปแสดงหารายได้	-	-	1	3	11	-	-	1	-	14
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตตนเอง	-	-	-	4	11	-	-	-	2	13
7.	ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำลอด กลับมาทำงานในท้องถิ่น	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
8.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้านกฎหมายการท่องเที่ยว	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน	-	1	3	4	7	-	-	4	4	7

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน	-	-	-	2	13	-	-	-	3	12

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน	-	-	1	-	14	-	-	-	1	14
3.	ศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่สินค้าที่ระลึก	-	-	-	5	10	-	-	-	4	10
4.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	-	-	1	3	11	-	-	1	3	11
5.	ประชาชนในชุมชนต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของตน	-	-	-	2	13	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพติด และการค้าขายสิ่งเสพติดจากนักท่องเที่ยว	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก	-	-	-	3	12	-	-	-	1	14
3.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
4.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	-	-	2	5	8	-	-	-	7	8
2.	ส่งเสริมเทศกาล งานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ	-	-	-	6	9	-	-	-	2	13
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น	-	2	5	7	1	-	2	4	7	2

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมของตน	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	สำรวจ หรือทำวิจัย ความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว	-	-	5	2	8	-	-	2	3	10
3.	ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว	-	-	3	4	8	-	-	-	2	13
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น	-	-	2	9	4	-	-	1	8	6
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด	-	-	10	3	2	-	-	2	8	5

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	อบรมอาชีพเสริม และพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว	-	-	-	4	11	-	-	-	1	14
2.	อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	-	-	1	4	10	-	-	-	3	12
2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี	-	-	-	4	11	-	-	-	4	11
3.	ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน	-	-	-	2	13	-	-	-	-	15
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น	-	-	-	6	9	-	-	-	5	10

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว	-	-	2	10	3	-	-	-	7	8
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็นกลุ่มแรก	-	-	-	1	14	-	-	-	1	14
4.	ไม่มองในเชิงธุรกิจจนเกินไปส่งผลให้ประชาชนบ้านถ้ำลอด ยึดวิถีนิยม	-	-	1	1	13	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละปี	-	-	-	3	12	-	-	-	2	13

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน	-	-	3	10	2	-	-	-	11	4
2.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	-	-	-	1	14	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหากชุมชนประสบปัญหา	-	-	-	2	13	-	-	-	-	15
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งมั่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นหลัก	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน	-	-	-	2	13	-	-	-	1	14
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้อุปกรณ์ชุมชน	-	-	-	5	10	-	-	-	2	13

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด	-	-	-	3	12	-	-	-	3	12
2.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	-	-	-	5	10	-	-	-	2	13

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์นโยบายก่อนประกาศใช้	-	-	-	4	11	-	-	-	3	12
3.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	-	-	-	1	14	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อธุรกิจของอย่างเหมาะสม	-	-	-	6	9	-	-	-	3	12

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกินศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด	-	-	-	5	10	-	-	-	1	14
3.	จัดการธุรกิจที่สามารถเชื่อมต่อผู้ประกอบการอื่นๆในท้องถิ่น	-	-	1	2	12	-	-	-	3	12
4.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบผูกขาด โดยไม่แบ่งผู้ประกอบการรายย่อย	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ชุมชน	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการนำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิดวัตถุประสงค์	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้าถอดจากการท่องเที่ยว	-	-	-	3	12	-	-	-	1	14

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้าถอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้าถอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด	-	-	-	3	12	-	-	-	1	14
2.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบของตนเองเรื่องวัฒนธรรมของชุมชน	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
3.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้าถอดแก่นักท่องเที่ยว	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้าถอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้าถอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	รอบที่ 2					รอบที่ 3				
		อันดับคะแนน					อันดับคะแนน				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
2.	ไม่แสวงหารายได้โดยเบียดเบียนผู้อื่นและชุมชน	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนอย่างเคร่งครัด	-	-	-	1	14	-	-	-	-	15
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนในชุมชนเป็นหลัก	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15

ภาคผนวก ง.

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่ 2

ตารางที่ สรุปลผลการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นรายชื่อ

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลาและฤดูกาล	4.18	4	- 0.18	4.75 - 3.71	1.04
2.	ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมในแต่ละวัน	4.92	5	0.08	5.21 - 4.63	0.53
3.	การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนตามงบประมาณของชุมชน	4.96	5	0.04	5.23 - 4.69	0.54
4.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยวและทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	3.95	4	0.05	4.32 - 3.57	0.75
5.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้	4.87	5	0.13	5.18 - 4.56	0.62
6.	ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม	4.81	5	0.19	5.15 - 4.43	0.72
7.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนและช่วงเวลา	4.75	5	0.25	5.12 - 4.18	0.94

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
8.	รูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	4.22	4	- 0.22	4.75 – 3.80	0.95
9.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน	3.81	4	0.19	4.28 – 3.18	1.10
10.	การพัฒนาด้านสถานที่ควรทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตามกระแสภายนอก	4.43	4	- 0.43	4.96 – 3.96	1.00
11.	การใช้เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอด ยังไม่มีความจำเป็นมาก	3.00	4	1.00	3.95 – 1.93	2.02
12.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหลักในการสร้างรายได้	3.95	4	0.05	4.27 – 3.64	0.63
13.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไทใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.53
14.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา	4.81	5	0.19	5.15 – 4.37	0.78
15.	พิจารณาว่าชุมชนของตนเองสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
16.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว	2.12	2	- 0.12	2.43 – 1.81	0.62
2.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไขโดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน	4.66	5	0.34	5.08 – 4.05	1.03
3.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง	3.43	3	- 0.43	3.73 – 2.96	0.77
4.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
6.	ทราบถึงศักยภาพของตนเอง ในการจัดการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมที่เหมาะสม	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
7.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อ ห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วย ตนเอง	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
8.	การจั ด ก ร ที่ พัก ค ว ร สอดคล้อง และเหมาะสมกับ สิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชน
วัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวใน แต่ละเดือนเพื่อประกอบการ พิจารณาการรองรับ นักท่องเที่ยวในปีต่อไป	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	สร้างความเข้าใจให้เยาวชน ในการดำเนินชีวิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืม วัฒนธรรมตนเอง	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
3.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
4.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือ เงินกองทุนชุมชนเพื่อลด ปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต	4.66	5	0.34	5.08 – 3.93	1.15
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของ วัฒนธรรม โดยไม่นำ วัฒนธรรมไปแสวงหา รายได้	4.81	5	0.19	5.15 – 4.41	0.74
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดย ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ตนเอง	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
7.	ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำ ลด กลับมาทำงานใน ท้องถิ่น	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
8.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้าน กฎหมายการท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามา ลงทุนในชุมชน	4.37	5	0.63	4.96 – 3.41	1.55

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมที่ใหญ่
ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุ ถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัชฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิต ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
3.	ศึกษาภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่ สินค้าที่ระลึก	4.75	5	0.25	5.12 – 4.25	0.87
4.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4.81	5	0.19	5.15 – 4.41	0.74
5.	ประชาชนในชุมชนต้อง เข้าใจ และเห็นความสำคัญ ของวัฒนธรรมของตน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัชฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพ ติด และการค้าขายสิ่งเสพติด จากนักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรม เป็นหลัก	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
3.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
4.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	4.56	5	0.44	5.03 – 3.85	1.18
2.	ส่งเสริมเทศกาลงานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ตามศักยภาพ	4.66	5	0.34	5.08 - 4.12	0.96
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น	3.57	4	0.43	4.10 – 2.85	1.25

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมของตน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	สำรวจหรือทำวิจัยความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว	4.56	5	0.44	5.03 – 3.25	1.78
3.	ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว	4.56	5	0.44	5.03 – 3.68	1.35
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น	4.11	4	- 0.11	4.56 – 3.69	0.87
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด	3.25	3	- 0.25	3.91 – 2.87	1.04

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	อบรมอาชีพเสริมและพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว	4.81	5	0.19	5.15 – 4.67	0.48

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	อบรมภาคพิเศษที่ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	4.75	5	0.25	5.12 – 4.18	0.94
2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
3.	ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น	4.66	5	0.34	5.08 – 4.12	0.96

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ ต้องไม่มีผลประโยชน์แอบ แฝง	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว	4.05	4	- 0.05	4.42 – 3.67	0.75
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนใน หมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็น กลุ่มแรก	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
4.	ไม่มองในเชิงธุรกิจ จนเกินไป ส่งผลให้ ประชาชนบ้านถ้ำลอดยึด วัดถุณิคม	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	อนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่ เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละ ปี	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน	3.95	4	0.05	4.32 – 3.57	0.75
2.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหากชุมชนประสบปัญหา	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งเน้นสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน	4.75	5	0.25	5.12 – 4.25	0.87

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	ความแตกต่างระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62
2.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	4.75	5	0.25	5.12 – 4.25	0.87

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน	ความแตกต่างระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์ในนโยบายก่อนประกาศใช้	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
3.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อ ธุรกิจของอย่างเหมาะสม	4.66	5	0.34	5.08 – 4.12	0.96
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกิน ศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด	4.75	5	0.25	5.12 – 4.25	0.87
3.	จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อ ต่อผู้ประกอบการอื่นๆใน ท้องถิ่น	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62
4.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบ ผูกขาด โดยไม่แบ่ง ผู้ประกอบการรายย่อย	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่ เบียดเบียนผลประโยชน์ ชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการ นำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิด วัตถุประสงค์	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอดจากการท่องเที่ยว	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ใน สถานประกอบของตนเอง เรื่องวัฒนธรรมของชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่อง วัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้า ลดแก่นักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้าน
ถ้าลด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน
ถ้าลด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ไม่แสวงหารายได้โดย เบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ ชุมชนอย่างเคร่งครัด	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนใน ชุมชนเป็นหลัก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่ 3

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นรายชื่อ

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรดำเนินการตามช่วงเวลาและฤดูกาล	4.66	5	0.34	5.08 – 4.12	0.96
2.	ประเมินศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมในแต่ละวัน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
3.	การลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนตามงบประมาณของชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
4.	คนในชุมชนจัดเวลาในการรับนักท่องเที่ยวและทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	4.11	4	- 0.11	4.52 – 3.69	0.83
5.	ชุมชนไม่คาดหวังกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
6.	ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวไม่ควรละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
7.	การสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนและช่วงเวลา	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
8.	รูปแบบการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้ำ ลอดควรแบ่งเป็นช่วงฤดูกาล ท่องเที่ยว และนอกฤดูกาล ท่องเที่ยว	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
9.	จัดสร้างศูนย์สินค้าที่ระลึก OTOP ในชุมชน	4.00	4	0.00	4.34 – 3.65	0.69
10.	การพัฒนาด้านสถานที่ควร ทำอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ตาม กระแสภายนอก	4.56	5	0.44	5.03 – 4.03	1.00
11.	การใช้เทคโนโลยีในการ จัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ถ้ำลอด ยังไม่มีความจำ เป็นมาก	3.25	4	0.75	4.15 – 1.93	2.22
12.	ไม่มองการท่องเที่ยวเป็น ธุรกิจหลักในการสร้าง รายได้	4.04	4	- 0.04	4.35 – 3.72	0.63
13.	ส่งเสริมสถาปัตยกรรมไท ใหญ่ในท้องถิ่นให้มีมากขึ้น	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
14.	ใช้ทรัพยากรการในหมู่บ้าน มาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นนำทรัพยากร จากภายนอกเข้ามา	4.75	5	0.25	5.12 – 4.08	1.04
15.	พิจารณาว่าชุมชนของตนเอง สามารถรองรับนักท่องเที่ยว ในระดับใดที่จะไม่กระทบต่อ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความพอประมาณ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
16.	อนุรักษ์ภูมิทัศน์ดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ต่อเติมให้เกินสมควร	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	บ้านถ้ำลอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay หรือที่พักบริการนักท่องเที่ยว	2.07	2	- 0.07	2.36 – 1.78	0.58
2.	การแก้ปัญหาทำไร่เลื่อนลอยในหมู่บ้านถ้ำลอด ควรแก้ไขโดยการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน	4.81	5	0.19	5.15 – 4.41	0.74
3.	ไม่นำวัฒนธรรมมานำเสนอในรูปแบบสร้างเป็นการแสดง	4.18	4	- 0.18	4.75 – 3.73	1.02
4.	ฟื้นฟูวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หายไปขึ้นมา ให้เหมาะสมกับเทศกาล	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
5.	คนในชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
6.	ทราบถึงศักยภาพของตนเอง ในการจัดการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมที่เหมาะสม	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
7.	ชุมชนควรเป็นผู้กำหนดข้อ ห้าม กฎระเบียบต่างๆ ด้วย ตนเอง	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
8.	การจั ด ก ร ที่ พัก ค ว ร สอดคล้อง และเหมาะสมกับ สิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชน
วัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวใน แต่ละเดือนเพื่อประกอบการ พิจารณาการรองรับ นักท่องเที่ยวในปีต่อไป	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
2.	สร้างความเข้าใจให้เยาวชน ในการดำเนินชีวิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ ตามกระแสวัตถุนิยม จนลืม วัฒนธรรมตนเอง	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62
3.	ยึดหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
4.	ส่งเสริมระบบสหกรณ์ หรือ เงินกองทุนชุมชนเพื่อลด ปัญหาเศรษฐกิจในอนาคต	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
5.	ตระหนักถึงความสำคัญของ วัฒนธรรม โดยไม่นำ วัฒนธรรมไปแสวงหา รายได้	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดย ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ตนเอง	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
7.	ส่งเสริมให้เยาวชนบ้านถ้ำ ลด กลับมาทำงานใน ท้องถิ่น	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
8.	ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ด้าน กฎหมายการท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
9.	จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามา ลงทุนในชุมชน	4.37	5	0.63	4.96 – 3.43	1.53

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่
ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	โครงการแลกเปลี่ยนผู้สูงอายุ ถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่เยาวชน	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอดซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัชฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิต ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ ชุมชน โดยเน้นที่เยาวชน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
3.	ศึกษาภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม เพื่อพัฒนาสู่ สินค้าที่ระลึก	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
4.	ชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนักท่องเที่ยว และเข้าใจ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	4.81	5	0.19	5.15 – 4.43	0.72
5.	ประชาชนในชุมชนต้อง เข้าใจ และเห็นความสำคัญ ของวัฒนธรรมของตน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หมู่บ้านถ้ำลอด ซึ่งเป็นชุมชนวัฒนธรรมไทใหญ่ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยในชุมชนทุกคน ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัชฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัชฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ไม่สนับสนุนการนำสิ่งเสพ ติด และการค้าขายสิ่งเสพติด จากนักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ผู้นำชุมชนต้องมีคุณธรรม เป็นหลัก	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชนต่อเงื่อนไขคุณธรรม (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
3.	มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
4.	มีพฤติกรรมเอื้ออาทร และจิตอาสาเพื่อความร่วมมือในชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	4.56	5	0.44	5.03 – 4.56	0.47
2.	ส่งเสริมเทศกาลงานประเพณีของบ้านถ้ำลอดให้เหมาะสมว่าเหมาะในระดับตำบล อำเภอ หรือจังหวัดตามศักยภาพ	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
3.	กำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงเพื่อช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของท้องถิ่น	3.71	4	0.29	4.25 – 2.93	1.32

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมของตน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	สำรวจหรือทำวิจัยความต้องการของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว	4.75	5	0.25	5.12 – 4.08	1.04
3.	ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยว	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58
4.	จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไทใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่น	4.31	4	- 0.31	4.87 – 3.84	1.03
5.	วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมแบบใด	4.18	4	- 0.18	4.75 – 3.71	1.04

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	อบรมอาชีพเสริมและพัฒนาสินค้าที่ระลึกในช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	อบรมภาคพิเศษที่ท้องถิ่นในการนำเสนอวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอด	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	4.87	5	0.13	5.18 – 5.12	0.06
2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างดี	4.81	5	0.82	5.15 – 4.43	0.72
3.	ไม่ชี้แนะวิธีการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางของตน แต่ให้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
4.	ยอมรับความคิดเห็น และการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในท้องถิ่น	4.75	5	0.25	5.12 – 4.25	0.87

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ ต้องไม่มีผลประโยชน์แอบ แฝง	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ปลูกจิตสำนึกในระดับสูงแก่ ผู้ที่ศึกษาด้านการท่องเที่ยว	4.56	5	0.44	5.03 – 4.03	1.00
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนใน หมู่บ้านมีงานทำก่อนเป็น กลุ่มแรก	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
4.	ไม่มองในเชิงธุรกิจ จนเกินไป ส่งผลให้ ประชาชนบ้านถ้ำลอดยึด วัดถุณิคม	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	อนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชน และใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	จัดงานทางวัฒนธรรมที่ เหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละ ปี	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน	4.18	4	- 0.18	4.75 – 3.84	0.91
2.	บริการรถรับ-ส่ง สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้คำแนะนำหากชุมชนประสบปัญหา	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอดต้องมุ่งเน้นสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	กำหนดกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
4.	ควบคุมสถานประกอบการให้เกิดความเหมาะสม ภายใต้กฎระเบียบชุมชน	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยมศึกษา	ความแตกต่างระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	กำหนดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทใหญ่ในชั้นเรียน หรืออบรมในวันหยุด	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62
2.	ประชาชนในบ้านถ้ำลอดต้องมีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	4.92	5	0.08	5.21 – 4.63	0.58

องค์ประกอบที่ 3 นโยบายต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขคุณธรรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยมศึกษา	ความแตกต่างระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	นโยบายที่ชัดเจนไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มใดเป็นหลัก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์ในนโยบายก่อนประกาศใช้	4.87	5	0.13	5.18 – 4.56	0.62
3.	นโยบายที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความพอประมาณ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อ ธุรกิจของอย่างเหมาะสม	4.80	5	0.20	5.18 – 4.56	0.62
2.	ไม่จัดการท่องเที่ยวเกิน ศักยภาพของหมู่บ้านถ้ำลอด	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54
3.	จัดการธุรกิจที่สามารถเอื้อ ต่อผู้ประกอบการอื่นๆใน ท้องถิ่น	4.80	5	0.20	5.18 – 4.56	0.62
4.	ไม่ดำเนินการธุรกิจแบบ ผูกขาด โดยไม่แบ่ง ผู้ประกอบการรายย่อย	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	จัดการธุรกิจที่เหมาะสม ไม่ เบียดเบียนผลประโยชน์ ชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ไม่สนับสนุนชุมชนในการ นำเสนอวัฒนธรรม ที่ผิด วัตถุประสงค์	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
3.	นำเสนอวัฒนธรรมชุมชนในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น วัฒนธรรมอาหาร หรือสินค้าที่ระลึก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	เข้าใจถึงผลกระทบต่อวัฒนธรรมในหมู่บ้านถ้ำลอดจากการท่องเที่ยว	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้านถ้ำลอด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านถ้ำลอด ต่อเงื่อนไขความรู้ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มัธยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	เข้าใจวัฒนธรรมของชุมชนโดยละเอียด	4.96	5	0.04	5.23 – 4.69	0.54

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขความรู้ (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
2.	สร้างความรู้กับเจ้าหน้าที่ใน สถานประกอบของตนเอง เรื่องวัฒนธรรมของชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่อง วัฒนธรรมของหมู่บ้านถ้า ลดแก่นักท่องเที่ยว	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

องค์ประกอบที่ 4 ผู้ประกอบการต่อเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจภายในหมู่บ้าน
ถ้าลด หรือผู้ดำเนินธุรกิจจากภายนอกที่มีรายได้จากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน
ถ้าลด ต่อเงื่อนไขคุณธรรม ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	ข้อความ	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่าง ฐานนิยมกับ มาตรฐาน	ความแตกต่าง ระหว่าง Q3 กับ Q1	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
1.	มอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
2.	ไม่แสวงหารายได้โดย เบียดเบียนผู้อื่น และชุมชน	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
3.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ ชุมชนอย่างเคร่งครัด	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50
4.	ส่งเสริมการจ้างงานคนใน ชุมชนเป็นหลัก	5.00	5	0.00	5.25 – 4.75	0.50

ภาคผนวก จ. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ก.เกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยโดยใช้การศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด จำนวน 15 ท่าน โดยเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

(ก) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านการท่องเที่ยว

(ข) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(ค) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านพัฒนาชุมชน

(ง) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายและปฏิบัติงานที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือนักวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ ด้านประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(จ) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น

ข.รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน”

1.ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

1.1 ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	ศาสตราจารย์ด้านภูมิศาสตร์
1.2 นางจุไรรัตน์ แพรวพราย	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
1.3 อาจารย์สิริลักษณ์ กัลยา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ

อาจารย์ประจำหลักสูตรการท่องเที่ยวและการ
โรงแรม แขนงวิชาการท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจ
พอเพียง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาชุมชน

3.1 พระปลัด ดร.เสน่ห์ ทุมมวโร
(พระครูประวิตรวราวุฒ)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสวนดอก พระอารามหลวง
และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

3.2 ศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ หรือ โบราณคดี

4.1 นางสิริยา บุญญศิริฤกษ์

วัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.2 รองศาสตราจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว

อาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แกมมณี เจริญวงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ

4.4 อาจารย์ยุพิน เข็มมุกด์

อดีตผู้อำนวยการสถาบันภาษาและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

5. ผู้เชี่ยวชาญภาคองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และส่วนท้องถิ่น

5.1 นายประพันธ์ ปู่แจก

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านถ้ำลอด

5.2 นายเอกชัย ไพโรสิทธิฤทธิ

กำนันตำบลบ้านถ้ำลอด

5.3 นายยนต์ชัย โสภารการ

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลบ้านถ้ำลอด และ
ประธานกรรมการหมู่บ้านถ้ำลอด

5.4 นายเต็ง วงศ์เพชร

หัวหน้ากลุ่มแพบ้านถ้ำลอด

5.5 นางกัลยรัตน์ อินติกาส

ผู้ช่วยกรรมการหมู่บ้านถ้ำลอด

ภาคผนวก ฉ.

รายชื่อประชาชนในหมู่บ้านถ้ำลอดที่เข้าสัมภาษณ์

ประชากรในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทยใหญ่ บ้านถ้ำลอด จำนวน 42 ท่าน จากประชาชนในชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและหญิงซึ่งผู้ที่ได้คัดเลือกต้องยินดีเข้าร่วมงานวิจัยโดยตลอด และมีความปราถนาดีในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอย่างจริงจัง ประกอบด้วย

1.นางนายิ โขจจริยา	104 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2.นางสาวพิมพ์ใจ ไม่มีชื่อสกุล	26 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3.นางผิวทอง ทองอักษรานนท์	26/2 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
4.นายจำลอง โสภารการ	4 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
5.นายอิน คล้ายแก้วแก้ว	18 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
6.นายนคร พุ่มพวง	61 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
7.นางยุพิน ฐานันดรวิไล	61 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
8.นางสาววันดี ฐานันดรวิไล	61 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
9.นางชาน กันทาคำ	6 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10.นายคำส่วย นิธิชยวงศ์	22 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
11.นายอรุณ เบญจมาศสีเงิน	108 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12.นายมนัส เบญจมาศสีเงิน	108 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
13.นางชญาณิศา สุรินทร์	2 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
14.นางจามรี สุวรรณผา	48 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
15.นายสมเพชร กาวียุง	53/2 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
16.นายบุญธรรม โรจน์เกษตรสิน	52 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
17.นางวิไล เบญจมาศสีเงิน	108 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
18.นางกิตติมา อภินันท์ทิพย์กุล	85 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
19.นายสุรชาติ สุวรรณอร่าม	85/2 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
20.นางสายทอง โรจน์เกษตรสิน	114/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
21.นายบุญมี เสถาวรณ	18/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- 22.นายมะ ไรจน์เกษตรสิน 42 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 23.นางขันแก้ว การวิเศษศักดิ์ 32 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 24.นางสาวกานต์ติมา ศิริวัฒนรัตน์ 39/4 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 25.นางคำปาง วรินทร์ 79 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 26.นางศรีเพ็ญ วราฤทธิ์วุฒิกุล 116 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 27.นางสาวเจนจิรา เค็ดโลก 9 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 28.นายสุรพัฒน์ วงศ์เพชร 46/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 29.นายสมชาย การวิเศษศักดิ์ 32 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 30.นายจรัญ ปิยชาติโชติกุล 47 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 31.นายพลภก ปิยชาติโชติกุล 47 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 32.นางสาว ปิยชาติโชติกุล 47 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 33.นางสมใจ วงศ์ศรี 23 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 34.นางพิน วงศ์ศรี 23 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 35.นายสุภาพ นิธิชญวงค์ 22/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 36.นางสาวนวลลอย นิธิชญวงค์ 22/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 37.นายอนุภาพ พงศ์วรานุภาพ 54 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 38.นางแสงนาง มวลมารัตน์ 59 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 39.นางสาววรรณ ทองอักษรานนท์ 26/2 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 40.นางสาวจุจดาว อินตะ 4 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 41.นายชัยรัตน์ พร้อมธงชัย 154 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 42.นางสุภารัตน์ อภินันท์ทิพยกุล 30/1 หมู่ 1 ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคผนวก ข.

เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงกำกับข้อความ (รอบที่ 2)

องค์ประกอบที่ 1 ชุมชน

ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ

-คนในชุมชนจัดเวลาในการรองรับนักท่องเที่ยว และการทำเกษตรกรรมในแต่ละวันอย่างเหมาะสม
เหตุผล – ไม่เปลี่ยนเพราะช่วงฤดูการท่องเที่ยวควรจะดำเนินรองรับนักท่องเที่ยวก่อน เพราะนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมากทำให้ชาวบ้านไม่เพียงพอ

เหตุผล – การทำการเกษตรควรดำเนินการทำตลอดทั้งปี โดยเฉพาะมีฤดูกาลที่ต้องทำแน่นอนอยู่แล้ว

-จัดทำศูนย์ OTOP สนับสนุนสินค้าในชุมชน

เหตุผล – สินค้า OTOP ของบ้านถ้ำลอดยังไม่จริงจังไม่จำเป็นสร้างศูนย์ OTOP เพราะต้องใช้งบประมาณสูง ควรสร้างร้านขายของที่ระลึกสินค้าในหมู่บ้านก็เพียงพอ

-เทคโนโลยีในการจัดการท่องเที่ยวยังไม่มีความจำเป็นมากในชุมชนบ้านถ้ำลอด

เหตุผล – เทคโนโลยีมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบัน จึงเห็นว่ายังมีความจำเป็นในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านเพียงแต่ไม่ต้องมีปริมาณมาก

เหตุผล – เห็นว่าเทคโนโลยียังไม่จำเป็นสำหรับบ้านถ้ำลอดเพราะชาวบ้านยังใช้ไม่ค่อยเป็น

เหตุผล – ควรมีเทคโนโลยีในส่วนที่จำเป็นจริง เช่นการติดต่อรับจองห้องพักและทัวร์ หรือจัดทำข้อมูลการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยว

เหตุผล – อินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นในแง่การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หรือหาข้อมูลต่างเพื่อมาใช้ในหมู่บ้าน

เหตุผล – การสื่อสารมีความจำเป็นอย่างมากเพียงแต่ชาวบ้านต้องรู้จักใช้อย่างเหมาะสม

-นำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยไม่จำเป็นต้องนำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวจากภายนอกเข้ามา

เหตุผล – ไม่เปลี่ยนทรัพยากรบางอย่างที่ไม่มีในท้องถิ่นและมีความจำเป็น สามารถนำมาจากภายนอกได้

ต่อคุณลักษณะความมีเหตุผล

-เส้นทางบ้านถ้ำลอดเป็นเพียงเส้นทางท่องเที่ยวผ่าน ไม่ควรมีการจัด Home Stay บริการนักท่องเที่ยว

เหตุผล – การสร้าง Home Stay เป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในชุมชนได้นานกว่าเดิมที่เป็นเพียงเส้นทางผ่าน

เหตุผล – นักท่องเที่ยวจะได้ศึกษาถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวบ้านถ้ำลอดได้นานและท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

เหตุผล – Home Stay เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมรายได้ที่ทางหนึ่งให้กับชุมชน

เหตุผล – นักท่องเที่ยวจะได้วางแผนการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอดให้นานยิ่งขึ้น

-ปัญหาทำไร่เลื่อนลอย แก้ได้โดยการกำหนดพื้นที่ให้ชาวบ้านอย่างเป็นทางการชัดเจน

เหตุผล – พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวน และคุ้มครองจึงเป็นสิ่งที่ไม่ง่ายในการดำเนินการพื้นที่ทำกิน

-ไม่นำเสนอวัฒนธรรมตนเองในรูปแบบการแสดงให้นักท่องเที่ยว

เหตุผล – วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงก็สามารถจัดให้นักท่องเที่ยวชมได้ตลอดเวลา

เหตุผล – การจัดการแสดงบางอย่างจัดได้แต่ต้องระมัดระวังเรื่องคุณค่าของวัฒนธรรม

ต่อคุณลักษณะการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

-จำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุนในชุมชน

เหตุผล – ไม่ควรจำกัดคนต่างถิ่นในการเข้ามาลงทุน แต่ควรควบคุมขนาดของธุรกิจที่ขัดต่อวัฒนธรรม และมีขนาดใหญ่จนชาวบ้านไม่สามารถแข่งขันได้

เหตุผล – สมควรเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้ดำเนินการธุรกิจในรูปแบบของตนเองดีกว่า

เหตุผล – การลงทุนจากบุคคลภายนอกต้องกฎหมายควบคุม เรื่องขนาดของธุรกิจ

เหตุผล – ให้สิทธิของชาวบ้านถ้ำลอดในการลงทุนเอง

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ต่อคุณลักษณะความพอประมาณ

-การกำหนดราคาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้สูงช่วยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และทำให้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

เหตุผล – การกำหนดราคาทางการท่องเที่ยวให้สูงไม่ใช่ปัจจัยหลักในการทำให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม

เหตุผล – ทำให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจมองว่าเป็นหมู่บ้านเพื่อหารายได้มาก และเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

เหตุผล – การตั้งราคาที่สูงช่วยในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

ต่อคุณลักษณะความมีเหตุมีผล

-จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนในการแสดงความสำคัญของท้องถิ่น

เหตุผล – พิพิธภัณฑ์ในชุมชนถ้ำลอดจะช่วยให้นักท่องเที่ยวมองเห็นภาพของประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมโดยรวมของพื้นที่

เหตุผล – ควรมีการจัดทำแต่ไม่ควรเกินกำลังความสามารถของชุมชนมี
-วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยว ว่าสนใจวัฒนธรรมด้านใดและชุมชนใด

เหตุผล – ความสนใจของนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอยู่แล้ว เช่นกลุ่มเที่ยวทาง
ธรรมชาติ กลุ่มเที่ยวทางวัฒนธรรม หน่วยงานควรนำเสนอวัฒนธรรมพื้นที่กันต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว
ทราบดีกว่า

ภาคผนวก ซ.

แบบสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนไทใหญ่

เรื่อง “การสร้างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยชุมชนมีส่วนร่วม : ชุมชนไทใหญ่บ้านถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน”

- 1) ท่านมีความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
- 2) ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอดอย่างไร
- 3) ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยวในหมู่บ้านถ้ำลอดอย่างไร
- 4) ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทใหญ่อย่างไร
- 5) ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทใหญ่อย่างไร
- 6) ท่านต้องการให้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในบ้านถ้ำลอดเป็นอย่างไร
  - กิจกรรมทางวัฒนธรรม
  - การนำเสนอวิถีชีวิต
  - แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- 7) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประวัติผู้เขียนงานวิจัย

1.ชื่อ - นามสกุล นายสุภกร ประทุมถิ่น

Mr. Suphakon Prathumthin

2.ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม แขนงวิชาการ
ท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3.หน่วยงาน

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต. ปางหมู อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน 58000

E-mail : narupholp@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนวิชาอังกฤษ-ฝรั่งเศส จากโรงเรียน
พิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี เมื่อปีการศึกษา 2539
- สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี เมื่อปีการศึกษา 2543
- สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา แขนงวิชาการ
จัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551

ประวัติการอบรม

- หลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (ต่างประเทศ) โดยความร่วมมือระหว่าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2543
- หลักสูตรภาษาจีนเพื่อการสื่อสารสากล จาก South China University of Technology นครกว่างเจา มณฑลกว่างตุ้ง ประเทศจีน ปี ค.ศ. 2001
- หลักสูตรภาษาเยอรมัน ระดับ A1 จากสถาบันเกอเธ่ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 7
สิงหาคม 2551 ถึง วันที่ 4 กันยายน 2551

5.สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การนันทนาการ หลักสูตรมัคคุเทศก์